

«Ваш Столичный Ломбард» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігінің 2026 жылғы 21 шілдедегі
№ 2107-НП шешімімен/хаттамасымен бекітілген

**«Ваш Столичный Ломбард» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігімен микрокредит беру
ҚАҒИДАЛАРЫ**

г. Астана
2026 г.

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. ҚОЛДАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР	4
3. МИКРОКРЕДИТ БЕРУДІҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	6
4. ҰСЫНЫЛАТЫН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ ШАМАЛАРЫ	7
5. ЛАМБАРД ҚАБЫЛДАЙТЫН КЕПІЛГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	7
6. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУДЫҢ ШЕКТІ МЕРЗІМДЕРІ	9
7. ЛОМБАРДТЫҢ МИКРОКРЕДИТ БЕРУ КЕЗІНДЕ ТУЫНДАЙТЫН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ (ӨТІНІШ БЕРУШІЛЕРДІҢ, ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАРДЫҢ) ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАУ ТӘРТІБІ	9
8. ЛОМБАРД ПЕН ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТТЕРІН ТҰТЫНУШЫНЫҢ (ӨТІНІШ БЕРУШІНІҢ, ҚАРЫЗ АЛУШЫНЫҢ) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ, ОЛАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ	12
9. ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТТЕРІН ТҰТЫНУШЫ (ӨТІНІШ БЕРУШІ, ҚАРЫЗ АЛУШЫ) ҮШІН МИКРОКРЕДИТТІҢ ЖАРАМДЫЛЫҒЫНА БАҒАЛАУ ЖҮРГІЗУ ТӘРТІБІН ҚОСА АЛҒАНДА, МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ҚАРЖЫ ӨНІМДЕРІН ҰСЫНУ ШАРТТАРЫ	23
10. МИКРОКРЕДИТ (КЕПІЛ БИЛЕТІН) БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	27
11. МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТӘСІЛІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	35
12. МИКРОКРЕДИТТІ БЕРУ ЖӘНЕ ӨТЕУ ТӘРТІБІ	35
13. ТӨЛЕМГЕ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ТӘРТІБІ	36
14. КЛИЕНТТЕРМЕН (ӨТІНІШ БЕРУШІЛЕРМЕН, ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАРМЕН) ЖҰМЫС ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	41
15. ЛОМБАРД ПЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫ (ӨТІНІШ БЕРУШІ, ҚАРЫЗ АЛУШЫ) АРАСЫНДАҒЫ КЕЛІСПЕУШІЛІКТЕРДІ РЕТТЕУ КЕЗІНДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫМЕН (ӨТІНІШ БЕРУШІМЕН, ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН) ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ОМБУДСМАНМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ТӘРТІБІ	49
16. МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАРҒА ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ МОБИЛЬДІЛІГІ ТӨМЕН ТОПТАРЫНА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ТӘРТІБІ	50
17. ҚАҒИДАЛАРҒА ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ	53
18. БАСҚА ШАРТТАР	53

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы «Ваш Столичный Ломбард» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің микрокредиттер беру Қағидалары (бұдан әрі Қағидалар деп аталады) «Ваш Столичный Ломбард» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі-микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын Ломбард) жеке тұлғаларға (бұдан әрі - Қарыз алушы деп аталады) бір жылға дейінгі мерзімге республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлік кепілімен мақсатсыз микрокредиттер беру тәртібі мен шарттарын айқындайды.

1.2. Ломбард микрокредитті Қарыз алушыға осы Қағидада және «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының заңында айқындалған мөлшерде және тәртіппен, ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық және қамтамасыз етілу шарттарымен АҚШ долларының немесе өзге де шетел валютасының бағамына байланыстырмай, Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен ғана береді.

1.3. Осы Қағидалар мыналарға сәйкес әзірленді:

"Микроқаржы қызметі туралы" Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 26 қарашадағы № 56-V Заңымен (бұдан әрі – "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңы деп аталады), Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексімен,

"Ломбардта заттарды сақтау, ломбардтардың үй-жайларының қауіпсіздігін және техникалық нығайтылуын қамтамасыз ету жөніндегі талаптарды, ломбардтарда заңсыз алынған заттардың айналымына қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды белгілеу мәселелерін қоса алғанда, ломбардтардың қызметін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 28 қарашадағы № 226 қаулысымен,

"Микроқаржылық қызметті жүзеге асыруға қойылатын талаптарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 15 мамырдағы № 92 қаулысымен (бұдан әрі-талаптар),

"Микрокредит алу үшін қажетті құжаттардың тізбесін, сондай-ақ Микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік дерекнама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 26 қарашадағы № 210 қаулысымен (бұдан әрі - № 210 қаулы),

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 3 сәуірдегі № 44 "Қарыздар мен салымдар бойынша шынайы, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемелерін (нақты құнын) есептеу қағидаларын бекіту туралы" қаулысымен.

1.4. Осы Қағидалар 100 АЕК-ке дейін (микрокредит беру туралы шарттар бойынша, 100 АЕК-ке дейінгі мөлшерде) және 100 АЕК-тен жоғары (микрокредит беру туралы шарттар бойынша, 100 АЕК-тен жоғары мөлшерде) бағдарламалары бойынша микрокредит беру туралы шарттарды және ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарттарды жасасу тәртібі мен талаптарын белгілейді.

1.5. Осы Қағидалар Қарыз алушының (Өтініш берушінің) көруі және танысуы үшін қолжетімді жерде орналастырылған және микрокредит беру туралы шарттың, Ломбард пен Қарыз алушы арасында жасалатын микрокредит беру туралы шарттың, сондай-ақ Ломбард кепілдік билетін берумен ресімделетін Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарттың үлгілік талаптарының ажырамас бөлігі болып табылады.

1.6. Ломбард Қарыз алушыға республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде микрокредит беру бағдарламасына байланысты микрокредит сомасына 5 (бес) күнтізбелік күннен 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге микрокредит береді.

1.7. Ломбард жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілімен микрокредиттер беру жөніндегі қызметті жүзеге асырады. Құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар зергерлік бұйымдарды есепке алуды, сақтауды және сатуды қосымша жүзеге асырады.

1.8. Ломбард Қарыз алушылар туралы, микрокредиттердің мөлшері туралы, Қарыз алушыға қатысты микрокредит беру туралы шарттың өзге де талаптары туралы және

микроқаржы ұйымының операциялары туралы мәліметтерді қамтитын микрокредит беру құпиясына кепілдік береді (микрокредиттер беру қағидаларын қоспағанда).

1.9. Ломбардтың жұмыс кестесі белгіленді:

Күн сайын сағат 10.00-ден 19.00-ге дейін;

Жұмыс кестесі мемлекет енгізетін шектеулерге сәйкес өзгертілуі мүмкін.

2. ҚОЛДАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР

2.1. **Сыйақы** - берілген микрокредит үшін ұйымға тиесілі ақшаның жылдық мөлшері есебінен микрокредит сомасына пайыздық мәнде айқындалған төлем.

2.2. **Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарт** - Кепіл беруші Кепіл ұстаушыға микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге беретін шарт. Ломбардта заттар кепілі туралы шарт Ломбардтың Кепілдік билетін беруімен ресімделеді.

2.3. **Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті)** – Ломбардтың Қарыз алушыға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілімен бір жылға дейінгі мерзімге республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде, белгіленген мөлшерде сыйақы есептей отырып және Қарыз алушының міндеттемесімен микрокредит беруі туралы шарт ақшалай соманы және есептелген сыйақыны шартта белгіленген мерзімде қайтару:

2.3.1. **100 АЕК-тен аспайтын микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті)** - жеке тұлғамен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған, шарт мынадай талаптарға сәйкес келген кезде республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жүз еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшердегі микрокредит беру туралы шарт:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері уәкілетті органның және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бірлескен нормативтік құқықтық актісінде айқындалған шекті мөлшерден аспайды. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайыздан кем, бірақ 179 (жүз жетпіс тоғыз) пайыздан аспайды;

2) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;

3) микрокредиттің нысанын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;

4) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

2.3.2. **100 АЕК-тен жоғары микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті)** - жеке тұлғамен бір жылға дейінгі мерзімге жасалған, шарт мынадай талаптарға сәйкес келген кезде, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде микрокредит беру туралы шарт:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері уәкілетті органның және Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің бірлескен нормативтік құқықтық актісінде айқындалған шекті мөлшерден аспайды. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері - 46 (қырық алты) пайыз;

2) Ломбардтың шешімімен Қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзған жағдайда есептелетін тұрақсыздық айыбының мөлшері бекітіледі. Микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы мерзімі өткен тоқсан күн ішінде мерзімі өткен әрбір күн үшін мерзімі өткен төлем сомасының 0,5 пайызынан, бірақ микрокредит беру туралы

шарт қолданылған әрбір жыл үшін берілген микрокредит сомасының он пайызынан аспауға тиіс.

2.4. **Берешек**-осы Қағидаларда, микрокредит беру туралы шартта, Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шартта көзделген микрокредит, сыйақы және тұрақсыздық айыбы сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт, Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарт бойынша Қарыз алушының Ломбардқа төлеуге жататын барлық ақша сомалары

2.5. **Кепіл беруші** - Қазақстан Республикасының азаматы немесе Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) болып табылатын, кепілге микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті беретін әрекетке қабілетті жеке тұлға.

2.6. **Кепіл ұстаушы** - жеке тұлғалардан микрокредит бойынша міндеттемелердің, жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің орындалуын қамтамасыз ету ретінде кепілге қабылдауды жүзеге асыратын "Ваш столичный ломбард" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

2.7. **Кепіл билеті**-кепілдің мәні мен микрокредит беру шарттары туралы мәліметтерді қамтитын Ломбардта заттар кепілі туралы шартты ресімдеу кезінде Ломбард беретін микрокредит беру туралы шарт.

2.8. **Қарыз алушы (клиент, қаржы қызметтерін тұтынушы)** - Қазақстан Республикасының азаматы немесе Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) болып табылатын, Ломбардпен жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы микрокредит беру туралы шарт жасасқан әрекетке қабілетті жеке тұлға.

2.9. **Өтініш беруші (клиент, қаржы қызметтерін тұтынушы)** - Ломбардқа микрокредит беруге өтініш берген Қазақстан Республикасының азаматы немесе Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетелдік азамат (тұруға ықтиярхаты бар шетелдік азамат) болып табылатын әрекетке қабілетті жеке тұлға.

2.10. **Атаулы сақтау түбіртегі** - Ломбардта затты сақтау шартын жасасқан кезде Ломбард беретін, сақтаудағы зат туралы мәліметтер мен Ломбардтың атаулы сақтау түбіртегінің мерзімі өткеннен кейін 30 күнтізбелік күн ішінде затты сақтау жөніндегі міндеттері бар құжат.

2.11. **Кредиттік досье** - әрбір Қарыз алушыға Ломбард қалыптастыратын құжаттар мен мәліметтер.

2.12. **Кредиттік бюро**-кредиттік тарихты қалыптастыруды, кредиттік есептерді ұсынуды және өзге де қызметтер көрсетуді жүзеге асыратын ұйым.

2.13. **Ломбард** - «Ваш столичный ломбард» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілдігіне микрокредит беру жөніндегі қызметті республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі мерзімге жүзеге асыратын, сондай-ақ «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының заңында көзделген өзге де қызметті жүзеге асырады. Ломбард осы Қағидаларда белгіленген тәртіппен Қарыз алушының келісімін алған жағдайда, Ломбард кепілдік билетін берумен ресімделетін микрокредит беру туралы шарт пен Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарт жасасады:

- ол туралы ақпаратты кредиттік бюроға және ішкі істер органдарына беру;
- кредиттік есепті алушыға және ішкі істер органдарына кредиттік есепті беру.

2.14. **Айлық есептік көрсеткіш** – АЕК, Қазақстан Республикасының Республикалық бюджеті туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген.

2.15. **Микрокредит** - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым Қарыз алушыға Заңда және осы Қағидаларда айқындалған мөлшерде және тәртіппен ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық және қамтамасыз етілу шарттарымен Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен - теңгемен беретін ақша.

2.16. **Талап етілмеген зат** - Ломбардта сақтауда тұрған және Жүк беруші атаулы сақтау түбіртегінің мерзімі өткеннен кейін талап етпеген зат.

2.17. **Тұрақсыздық айыбы (өсімпұл, айыппұл)** - микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін осы Қағидаларда және микрокредит беру туралы шартта айқындалған мөлшерде микрокредит беру бағдарламасына байланысты Қарыз алушы Ломбардқа төлейтін ақша сомасы.

2.18. **Жүк беруші** - Қазақстан Республикасының азаматы немесе Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) болып табылатын әрекетке қабілетті жеке тұлға, ол затты Ломбардқа сақтау түбіртегінің шарттарына сәйкес сақтауға береді.

2.19. **Кепіл заты (жылжымалы мүліктің кепілі/кепілі)** - микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ететін, жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлік.

2.20. **Кредиттік тарих субъектісінің өзі туралы ақпаратты кредиттік бюроға беруге келісімі/Кредиттік тарих субъектісінің кредиттік бюродан кредиттік есепті алушыға кредиттік есепті беруге келісімі** - «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Ломбард бекіткен құжаттар, оларды қабылдай және қол қоя отырып, Қарыз алушы өзі туралы ақпаратты кредиттік бюроға беру және кредиттік бюродан кредиттік есепті беру шарттарымен келіседі.

2.21. **Микрокредит бойынша артық төлем сомасы**-микрокредит нысанасын қоспағанда, сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша Қарыз алушының барлық төлемдерінің сомасы;

2.22. **Уәкілетті орган**-Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2.23. **ХЭОТ** - "Тұрғын үй қатынастары туралы" ҚР Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтары.

2.24. **Сауалнама-өтініштер** Ломбардқа жүгінген кезде Қарыз алушы туралы өзі дербес берген мәліметтер.

2.25. **Микроқаржы омбудсманы** - Ломбард пен оның өтініші бойынша жеке тұлғаның құқықтарын және заңмен қорғалатын мүдделерін қанағаттандыру туралы келісімге қол жеткізу мақсатында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда Ломбард пен жеке тұлға арасында жасалған микрокредит беру туралы шарттан туындайтын келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын өз қызметінде тәуелсіз жеке тұлға.

2.26. **Қаржы өнімдері** - "100 АЕК-ке дейінгі Микрокредит", "100 АЕК-тен жоғары Микрокредит" микрокредит беру бағдарламалары.

3. МИКРОКРЕДИТ БЕРУДІҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

3.1. Ломбард бір Қарыз алушыға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мөлшерлер мен мерзімдер шегінде микрокредиттер береді.

3.2. Бір кепіл билеті бойынша 100 (жүз) АЕК-тен аспайтын мөлшерде микрокредиттер берудің ең ұзақ мерзімі 45 күнтізбелік күнді құрайды, бұл ретте барлық пролонгациялардың жалпы мерзімі 90 күннен аспауға тиіс (шекті сомалар және микрокредит беру мерзімдері).

3.3. Ломбардтың Жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілімен бір кепіл билеті (шарты) бойынша микрокредиттер беру жөніндегі қызметі республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген сегіз мың еселенген АЕК-тен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі ең жоғары мерзіммен шектеледі (микрокредит берудің шекті сомалары мен мерзімдері).

3.4. Ломбард микрокредиттің екі түрін бекітті:

➤ Шарттың бірінші түрі - 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 100 (жүз еселенген) мөлшерінен аспайды (100 АЕК-ке дейін микрокредиттеу бағдарламасы бойынша шарт).

➤ Шарттың екінші түрі - 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 100 (жүз

еселенген) мөлшерінен жоғары (100 АЕК-тен жоғары микрокредиттеу бағдарламасы бойынша шарт).

3.5. Өтініш беруші, кейіннен Қарыз алушы өз кепілі (кепілзат) шегінде микрокредит түрін дербес таңдайды.

4. ҰСЫНЫЛАТЫН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ ШАМАЛАРЫ

4.1. Мөлшері республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 100 (жүз еселенген) мөлшерінен аспайтын, күнтізбелік 45 (қырық бес) күнге дейінгі мерзімге берілетін 100 АЕК-ке дейінгі микрокредиттер бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі: күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайыздан кем, бірақ 179-дан аспайтын мөлшерді құрайды жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің (бір жүз жетпіс тоғыз) проценті.

4.2. Сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 100 (жүз есе) мөлшерінен аспайтын микрокредиттер сомасы күнтізбелік 45 (қырық бес) күнге дейінгі мерзімге жасалған микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша барлық төлемдер, жиынтығында кепіл билетінің бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

4.3. Республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 8000 (сегіз мың еселенген) мөлшеріне дейін күнтізбелік 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге берілетін микрокредиттеу бағдарламасы бойынша 100 АЕК-тен жоғары микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері жылдық тиімді мөлшерлемесінің 46 (қырық алты) пайызынан аспайды сыйақылар.

4.4. Ломбард микрокредит бойынша сыйақы шамалары туралы ақпаратты қамтитын жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру кезінде міндетті түрде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетеді.

4.5. Микрокредитті беруге және оған қызмет көрсетуге байланысты шарт жасасу, сыйақы мөлшерлемесін өзгерту және (немесе) жаңа комиссиялар мен өзге де төлемдерді өзгерту немесе енгізу күніне жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі осы Қағиданың 4.1 және 4.3-тармақтарында бекітілген шекті мөлшерден аспауға тиіс.

4.6. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі микрокредит бойынша дұрыс, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесі болып табылады, оның есебіне негізгі борыш пен сыйақы бойынша Қарыз алушының барлық төлемдері, оның ішінде микрокредит (кепілдік) беру туралы шарт жасалған күні белгілі болған) үшінші тұлғалардың пайдасына Қарыз алушының өзге де төлемдері кіреді.

Микрокредит бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері оның шекті мөлшерінен аспауға тиіс.

4.7. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптары өзгерген кезде, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу микрокредит беру туралы шарттың (кепіл билетінің) қолданылу мерзімі басталғаннан бастап Қарыз алушы жүргізген микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмағанда, шарттар өзгерген күнге берешектің қалдығы, микрокредитті өтеудің қалған мерзімі негізге алына отырып жүргізіледі.

5. ЛОМБАРД ҚАБЫЛДАЙТЫН КЕПІЛГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1. Микрокредит беру шарты бойынша Қарыз алушының міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету үшін Қарыз алушы (Кепіл беруші) Ломбардқа (Кепіл ұстаушыға) өзіне меншік құқығымен тиесілі және жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге қояды. Кепіл құқығы Ломбардта кепіл билетін берумен ресімделетін Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарт негізінде туындайды және Қарыз алушы міндеттемелерді бұзған жағдайда Ломбардқа кепілге қойылған мүліктің құнынан өтемақы алу құқығын береді.

5.2. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард қабылдайды:

- бағалы металдардан жасалған бұйымдар;

- тұрмыстық / цифрлық техника.

5.3. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард бағалы металдардан жасалған зергерлік бұйымдарды қабылдайды. Кепілге берілетін зергерлік бұйымдарға қойылатын талаптар:

Ломбард әртүрлі өндірушілердің қымбат металдарынан, әртүрлі сынамалардан, соның ішінде қолөнер/қолдан жасалған бұйымдардан жасалған бұйымдарды қабылдайды.

Кепіл заты ретінде Ломбард материалдық жағынан ескірген және күмәнді сападағы зергерлік бұйымдарды қабылдамайды. Зергерлік бұйымдарға үшінші тұлғалардың құқықтары жүктелмеуі керек.

Ломбардтың құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар тұтас және жиынтық зергерлік бұйымдарды зергерлік бұйымдардың сынықтары ретінде кепіл зат ретінде қабылдауына жол берілмейді.

5.4. Кепіл беруші (Өтініш беруші, Қарыз алушы) кепілге қойған алтын зергерлік бұйымдардың түпнұсқалығын тексеру кезінде Ломбард мынадай реактивтер мен құралдарды пайдаланады:

- 750 сынама (18 карат алтын) зергерлік алтын бұйымдары үшін - қышқыл реактиві;
- 375 сынама (9 карат алтын) зергерлік алтын бұйымдары үшін - қышқыл реактиві;
- 585-583 сынама (14 карат алтын) зергерлік алтын бұйымдары үшін - хлор және қышқыл реактиві;
- күмістен жасалған зергерлік бұйымдар үшін - хромпик;
- зергерлік алтын бұйымдары үшін - сынама тас;
- алтын зергерлік бұйымдар үшін – инелі егеу;
- бұйымның дәл салмағын анықтауға арналған таразылар;
- зергерлік бұйымдардағы үлгі мен атауды нақтылауға арналған үлкейткіш әйнек.

5.5. Кепілдік мәнін бағалау кезінде Ломбард қызметкері кепілдік мүліктің сапалық және сандық сипаттамаларын, оның өтімділігін ескереді. Зергерлік бұйым оның сапасы мен түпнұсқалығын тексеру үшін міндетті түрде химиялық реактивтермен сынақтан өткізіледі.

Кепілге берілетін зергерлік бұйымдарды бағалауды Ломбард қызметкері кепілге берілетін зергерлік бұйымдарды бағалауды Ломбардта бекітілген ставкаларға сәйкес жүргізеді.

5.6. Зергерлік алтын бұйымдарын Ломбард ұқсас бұйымдардың нарықтық құнынан 10% -дан 90% -ға дейін бағалайды. Кепіл беруші (Өтініш беруші, Қарыз алушы) бұйымның ең жоғары бағалау сомасына, егер бұйым өте жақсы күйде болған жағдайда ғана есептей алады.

Кепіл беруші (өтініш беруші, Қарыз алушы) кепіл ретінде берілетін зергерлік бұйымдарды немесе зергерлік бұйымдардың сынықтарын химиялық реактивтермен сынаудан немесе тексеруден бас тартқан жағдайда, бұл бұйымдар Ломбардпен қабылданбайды.

5.7. Кепіл билетінде зергерлік алтын бұйымдарының сипаттамасы: қолда бар ақауларды, бұйымның сынамасын, салмағын, оның мөлшерін (қажет болған жағдайда) көрсете отырып, бұйымның жеке сәйкестендіру белгілері мен сақталу дәрежесін көрсете отырып, зергерлік бұйымның атауын, бағалау сомасы мен өзге де шарттарды қамтиды.

5.8. Ломбард қызметкері кепілге берілген зергерлік бұйымдарды сақтау ережелерінің сақталуын бақылауды жүзеге асырады.

5.9. Микрокредит беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард жеке пайдалануға арналған мынадай техниканы қабылдайды:

- 1) ұялы телефондар;
- 2) смартфондар;
- 3) планшеттер;
- 4) Ноутбуктер;
- 8) ақылды сағат;
- 9) өзге де техника.

5.10. Кепілге (кепілге) берілетін техникаға қойылатын талаптар:

- тиісті сыртқы түрі мен техникалық жай-күйі;
- модельдің жаңалығы (Android платформасындағы модельдер үшін 3 (үш) жастан аспаған);

- толық жинақтау (қаптаманың, зарядтау құрылғысының, құлаққаптардың және/немесе техниканы мақсаты бойынша пайдалану үшін қажетті құрылғылардың болуы);

- техникалық паспорттың, кепілдік талонының болуы;

- техника үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңды талаптарынан бос болуы керек.

5.11. Кепіл нысанасын бағалау кезінде Ломбард қызметкері кепіл мүлкінің сапалық және сандық сипаттамаларын, оның өтімділігін ескереді, корпус ақауларының, экран ақауларының (сызаттар, үйкеліс іздері) және т. б. бар-жоғына техниканы көзбен шолып тексеруді жүргізеді. Кепілге берілетін кепіл нысанасын бағалауды Ломбард қызметкері кепілге берілетін техниканы бағалау бойынша Ломбардта бекітілген ставкаларға сәйкес жүргізеді.

5.12. Техниканы Ломбард ұқсас техниканың нарықтық құнының 10% -90% бағалайды. Кепіл беруші (Өтініш беруші, Қарыз алушы) техниканы бағалаудың ең жоғары сомасына, егер осы модель жаңа, толық жиынтықталған және өте жақсы жағдайда болған жағдайда ғана есептей алады.

5.13. Микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде): жеке сәйкестендіру белгілері, техниканың сақталу дәрежесі және бар ақаулары, бағалау сомасы мен өзге де талаптары көрсетілген техниканың сипаттамасы қамтылады.

5.14. Ломбард қызметкері кепілге берілген техниканы сақтау ережелерінің сақталуын бақылауды жүзеге асырады.

5.15. Микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) мыналарды қамтитын бұйымның сипаттамасы қамтылады: жеке сәйкестендіру белгілері, бұйымның сақталу дәрежесі және бар ақаулары, бағалау сомасы және өзге де талаптар көрсетілген атауы.

5.16. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттар бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард кепілге (кепілге) алмайды:

- 1) айналымнан алынған не айналымда шектелген мүлік;
- 2) жылжымайтын мүлік;
- 3) тыйым салынған мүлік;
- 4) үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынған мүлік;
- 5) болашақта кепіл берушінің меншігіне түсетін мүлік;
- 6) тез бұзылатын шикізат, Тамақ өнімдері;
- 7) Балалар керек-жарақтары;
- 8) мүгедектердің жүріп-тұруына арнайы арналған көлік құралдары, техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдар және мүгедектердің жүріп-тұруының арнайы құралдары;
- 9) халықаралық және мемлекеттік жүлделер, мемлекеттік ордендер, медальдар және Қазақстан Республикасының құрметті атақтарына төс белгілер;
- 10) Қазақстан Республикасының құрметті атақтарына халықаралық және мемлекеттік сыйлықтар, мемлекеттік ордендер, медальдар мен омырауға тағатын белгілер;
- 11) үлбір және басқа да бағалы киімдерді, асхана сервиздерін, бағалы металдардан жасалған, сондай-ақ көркемдік құндылығы бар заттарды қоспағанда, пайдалануда болған киім-кешек, аяқ киім, төсек жабдықтары, ас үй және асхана жабдықтары;
- 10) құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар, зергерлік бұйымдардың сынықтары сияқты тұтас және жиынтық зергерлік бұйымдар.

6. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУДЫҢ ШЕКТІ МЕРЗІМДЕРІ

6.1. Өтініш беруші Ломбардқа микрокредит беру туралы өтініш бергеннен кейін Ломбард Өтініш берушіден микрокредит беруге арналған «*Микрокредит 100 АЕК-ке дейін*», «*Микрокредит 100 АЕК-тен жоғары*» бағдарламалары бойынша өтініш алған сәттен бастап 40 минут ішінде микрокредит беруге арналған өтінішті қанағаттандыру (микрокредит беру туралы оң шешім қабылдау) не осы өтінішті қанағаттандырудан бас тарту (микрокредит беруден бас тарту туралы шешім қабылдау) туралы шешім қабылдайды.

7. ЛОМБАРДТЫҢ МИКРОКРЕДИТ БЕРУ КЕЗІНДЕ ТУЫНДАЙТЫН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ (ӨТІНІШ БЕРУШІЛЕРДІҢ, ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАРДЫҢ) ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАУ ТӘРТІБІ

7.1. Ломбардтың қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштерін қарауы

Талаптарда белгіленген тәртіппен, сондай-ақ қызметтерді тұтынушылар - жеке тұлғалардың (Өтініш берушілер, Қарыз алушылар) мүдделерінің құқықтарын сақтау саясаты мен рәсімдеріне сәйкес жүзеге асырылады.

7.2. Ломбард қаржылық қызметтерді тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) мынадай өтініштерімен жұмысты жүзеге асырады:

1) жеке немесе заңды тұлғаның микроқаржы қызметтерін көрсету мәселелері бойынша өтініш беру сервисі көзделген қолма-қол, пошта, электрондық пошта арқылы не Ломбардтың интернет-ресурсы немесе мобильді қосымшасы арқылы (бар болса) келіп түскен жазбаша өтініштермен;

2) Ломбардқа телефон арқылы не қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) жеке өзі барған кезде келіп түскен ауызша өтініштер.

7.3. Чат-форматта жіберілген хабарламалар клиенттердің өтініштері болып танылмайды және консультациялық сұрау салулар ретінде қаралады. Бұл ретте Ломбард клиент талапты, шағымды білдірген не Ломбардтың әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) келіспеген жағдайда, клиентке осы Қағидаларға сәйкес өтініш беру тәртібі туралы хабарлайды.

7.4. Интернет-ресурста және (немесе) мобильді қосымшада (бар болса) нақты уақыт режимінде хабар алмасу жүйесі арқылы жіберілген және (немесе) Ломбардқа тіркелген абоненттік нөмірлерге келіп түскен хабарламалар қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) өтініштері болып танылмайды және ақпараттық сипаттағы сұрау ретінде қаралады. Бұл ретте Талаптардың ережелеріне сәйкес келетін өтініш беру тәртібі туралы қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) хабардар етеді.

7.5. микрокредиттер беру жөніндегі Қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) өтініштеріне мынадай өтініштер жатпайды:

1) Ломбард қызметкері бір мезгілде қаржылық қызметтерді тұтынушы болып табылатын және оған қаржылық қызметтер көрсетуге қатысты мәселелер бойынша жүгінетін жағдайларды қоспағанда, Ломбард жұмыскерлерінің ұйымға, егер олар қаржылық қызметтер көрсетумен байланысты болмаса еңбек және әлеуметтік мәселелер бойынша жұмыс беруші ретінде жүгінуі;

2) қаржы қызметтерін тұтынушыларға микрокредиттер берумен байланысты емес (оның ішінде корпоративтік басқару, пайданы бөлу, облигациялар бойынша сыйақы төлеу, эмиссия және бағалы қағаздарды орналастыру мәселелері бойынша даулар) қатысушылар (құрылтайшылар), басқару органдарының мүшелері, бенефициарлар және ломбардтың өзі арасындағы корпоративтік жанжалдар мен даулар;

3) қаржылық қызметтерді тұтынушылар болып табылмайтын ломбард контрагенттерінің қаржы өнімдерін ұсынуға жатпайтын шарттар (жалдау, жеткізу, мердігерлік, аутсорсинг, АТ-сүйемелдеу шарттары және өзге де шарттар) бойынша өтініштері;

4) Ломбардтың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) не қаржы өнімдерінің шарттарына қанағаттанбаушылық білдіруді қамтымайтын Қазақстан Республикасының заңнамасына не қаржы өнімдерінің шарттарына ақпарат немесе түсініктемелер сұрау салулар;

5) егер қаржылық қызметтерді тұтынушының құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуы туралы мәліметтер болмаса, Ломбардтың есептілікті (салықтық, статистикалық немесе басқа) ұсынуына байланысты сұрау салулар;

6) қаржы қызметтерін нақты тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) құқықтарының бұзылуын көрсетпей, Қазақстан Республикасы заңнамасының болжамды бұзушылықтары, сыбайлас жемқорлық, теріс пайдалану, сондай-ақ өзге де бұзушылықтар туралы өтініштер;

7) бұқаралық ақпарат құралдарының, кәсіптік және қоғамдық бірлестіктердің және нақты шарт (мәміле) бойынша қаржылық көрсетілетін қызметтерді тұтынушылар болып табылмайтын өзге де ұйымдардың, өтініштерді қоспағанда, қаржылық көрсетілетін қызметтерді нақты тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) мүддесі үшін өтініште осыған тікелей көрсетіле отырып жүгінуі;

8) қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) дербес өтініштерін қамтымайтын бақылау, қадағалау және құқық қолдану мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарымен хат алмасу;

9) олардың мазмұнын және (немесе) өтініш берушінің талаптарын (оқылмайтын мәтіндер, байланыссыз хабарламалар немесе жаппай автоматтандырылған таратулар) анықтауға мүмкіндік бермейтін өтініштер.

7.6. Ломбардтың уәкілетті тұлғалары Ломбардтың атқарушы органы бекіткен қабылдау кестесіне сәйкес айына кемінде бір рет жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін жеке қабылдауды жүргізеді.

7.7. Егер өтінішті Ломбардтың уәкілетті тұлғасы жеке қабылдау кезінде шеше алмаған және қосымша пысықтауды талап еткен жағдайда, оны қаржылық қызметтерді тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) жазбаша нысанда ресімдейді және жазбаша өтініш ретінде қаралады.

7.8. Ломбардқа ауызша нысанда (телефон арқылы не жеке өзі барған кезде) келіп түскен өтініштер олар берілген сәтте қаралады. Егер ауызша өтініш жүгінген сәтте шешілмейтін болса, қаржы қызметтерін тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) жазбаша өтініш беру тәртібі және оны қарау мерзімдері түсіндіріледі.

7.9. Телефон арқылы ауызша өтініштер міндетті тіркеуге жатады, сөйлесулерді жазу қаржы қызметтерін тұтынушыны (Өтініш берушіні, Қарыз алушыны) бұл туралы әңгіме басында хабардар ете отырып жүргізіледі.

7.10. Қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) жазбаша өтініштері ломбардтың ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен міндетті түрде тіркелуге жатады.

7.11. Қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) оның жазбаша өтінішінің қабылданғанын растайтын құжат беріледі не өтініштің көшірмесіне тиісті белгі қойылады. Өтініштерді қабылдаудан бас тартуға жол берілмейді.

7.12. Өтінішті қарау үшін ақпарат жеткіліксіз болған кезде ломбард қаржы қызметтерін тұтынушыдан (Өтініш берушіден, Қарыз алушыдан) қосымша құжаттар мен мәліметтерді сұратады.

7.13. Қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) өтінішін қарау мерзімі Ломбардқа өтініш келіп түскен күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайды.

7.14. Өтінішті дұрыс қарау үшін маңызы бар нақты мән-жайларды анықтау қажет болған жағдайда, оны қарау мерзімі тағы да 15 (он бес) жұмыс күніне ұзартылады. Қаржылық қызметтерді тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) қарау мерзімін ұзарту туралы Ломбард тиісті шешім қабылдаған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етіледі.

7.15. Ломбард жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін объективті, жан-жақты және уақтылы қарауды қамтамасыз етеді және оларды қараудың нәтижелері мен қабылданған шаралар туралы қаржы қызметтерін тұтынушыларға хабарлайды.

7.16. Өтінішті қарау нәтижелері бойынша жазбаша жауап өтініш тілінде беріледі және мыналарды қамтиды:

1) Қызметті тұтынушы баяндаған әрбір мәселе бойынша негізделген және дәлелді дәлелдер;

2) Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына, ұйымның ішкі құжаттарына және шарттардың талаптарына сілтемелер;

3) Белгіленген нақты мән-жайлардың сипаттамасы;

4) қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) қабылданған шешімге шағымдану құқығын түсіндіру (қаржылық қызметтерді тұтынушының талабы бас тартылған және (немесе) ішінара қанағаттандырылған жағдайда).

7.17. Өтініш негізді болған жағдайда Ломбард оны (толық немесе ішінара) қанағаттандыру туралы, анықталған бұзушылықты жою және қаржылық қызметті тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) құқықтары мен заңды мүдделерін қалпына келтіру туралы шешім қабылдайды.

7.18. Жазбаша өтінішке жауапқа ломбардтың уәкілетті тұлғасы қол қояды. Қолды факсимильді көшіру құралдарын не ломбардтың ішкі құжаттарында көзделген өзге де әдісті пайдалануға жол беріледі.

Жауап осы Қағидалардың 7.19-тармағының 2), 3) және 4) тармақшаларында көзделген тәсілдермен жіберілген жағдайда оған қол қою талап етілмейді.

7.19. Қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) жауап беру микрокредит беру туралы шартта және осы Қағидаларда көзделген тәсілмен жүзеге асырылады.

Жауап, егер ол қаржылық қызметтерді тұтынушыға жіберілсе:

1) шартта не қызметті тұтынушының өтінішінде көрсетілген мекенжай бойынша тапсырыс хатпен;

2) шартта не қаржылық қызметтерді тұтынушының өтінішінде көрсетілген электрондық пошта мекенжайына;

3) жауап мәтіні бар SMS-хабарлама немесе push-хабарлама не жауаптың толық мәтіні бар интернет-ресурсқа сілтеме (бар болса) жіберу жолымен;

4) Микрокредит беру туралы шартта көзделген, жауап алуды тіркеуді қамтамасыз ететін осы Қағидалардың өзге де байланыс құралдарын пайдалана отырып жүргізіледі.

7.20. Қаржы қызметтерін Тұтынушының (өтініш берушінің, Қарыз алушының) Ломбардқа жеке өзі келуі кезінде жауап жеке қолына (немесе оның уәкілетті өкілінің) қолымен тапсырылады, ол туралы осы Қағидалардың 7.19-тармақта көзделген тәсілдермен жеткізілген жауапты қоспағанда, жазбаша өтініштерді тіркеу журналында белгі қойылады.

7.21. Оны тапсырудың мүмкін еместігі туралы белгісі бар жауап қайтарылған не қызмет тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) оны қабылдаудан бас тартқан жағдайда жауап тиісті түрде берілген болып есептеледі.

7.22. Ломбард келіп түскен өтініштердің жіктеуішін жүргізеді:

1) барлық жазбаша өтініштерді тіркеуді;

2) өтініш бойынша негізгі ақпаратты;

3) микрокредиттер беру процесінде түскен қаржылық қызметтерді тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) өтініштерін қараудың ішкі тәртібінің талаптарына сәйкес өтініштерді жіктелуін;

4) ақпаратты кемінде 5 (бес) жыл сақтауын қамтамасыз етеді.

7.23. Өтініш бойынша негізгі ақпарат мыналарды қамтиды:

1) өтініштің тіркеу нөмірі мен күні;

2) қаржы қызметтерін тұтынушының (оның өкілінің) жеке сәйкестендіру нөмірі немесе бизнес-сәйкестендіру нөмірі және олар өтініште көрсетілген жағдайда байланыс деректері;

3) айналыста көрсетілген жағдайда демографиялық деректер (жынысы, жасы, өңірі);

4) өтініштің келіп түскен арнасы;

5) несиелік өнім түрі;

6) сұрақ жіктеуіші;

7) өтініштің мәні мен сипаттамасы;

8) жауапты қызметкерлер туралы мәліметтер;

9) өтініш бойынша қабылданған шешім.

8. ЛОМБАРД ПЕН ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТТЕРІН ТҰТЫНУШЫНЫҢ (ӨТІНІШ БЕРУШІНІҢ, ҚАРЫЗ АЛУШЫНЫҢ) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ, ОЛАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

8. Ломбардтың, өтініш берушінің және Қарыз алушының құқықтары мен міндеттері

8.1. Ломбард құқылы:

1) Тараптар микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шартқа қол қойғаннан кейін Қарыз алушыға қолма-қол ақша қаражатымен не банк шотына микрокредит беру.

2) Қарыз алушының міндеттемені тиісінше және уақтылы орындауын қамтамасыз ету мақсатында Қарыз алушыдан жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге алу.

3) Өтініш берушіден, Қарыз алушыдан микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасу және осы Қағидаларда айқындалған ол бойынша міндеттемелерді орындау үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді сұратуға құқылы.

4) "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңында көзделген мақсаттар үшін Қазақстан Республикасының резиденті емес жеке тұлғалардың жеке басын куәландыратын құжаттардың көшірмелерін жинау;

5) "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 3-бабының 6-тармағында көзделген, сондай-ақ микрокредит беру туралы шартта белгіленген жағдайларда Қарыз алушы үшін

шарттың талаптарын жақсарту жағына қарай біржақты тәртіппен өзгертуге.

6) Қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) сыйақы төлеу үшін белгіленген мерзімді күнтізбелік қырық күннен артық бұзған кезде микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге міндетті.

7) Қарыз алушыға алдағы берешекті өтеу туралы, сондай-ақ Қарыз алушыға берілген микрокредитке байланысты басқа да іс-әрекеттерді жасау қажеттігі туралы ауызша және жазбаша түрде еске салсын.

8) Өтініш берушінің, Қарыз алушының жазбаша келісімі болған кезде, мемлекет қатысатын кредиттік бюроны және (немесе) кредиттік бюродан кредиттік есепті алуға қоспағанда, кредиттік бюроларға кредиттік тарихты қалыптастыру үшін қажетті Өтініш беруші, Қарыз алушы туралы ақпарат беруге.

9) Өтініш берушінің, Қарыз алушының жазбаша келісімімен кредиттік бюролардан (мемлекет қатысатын кредиттік бюроны қоспағанда), "Азаматтарға арналған үкімет" МК" КЕАҚ және басқа ұйымдардан ақпарат сұрату, алу.

10) Өтініш берушінің, Қарыз алушының жазбаша келісімімен дербес деректерді тексеру және өңдеу.

11) кредиттік тарих субъектісінің теріс ақпаратын кредиттік бюроларға беру және кредиттік бюролар ұсынған кредиттік есептердің, оның ішінде кредиттік тарих субъектісі туралы теріс ақпаратты қамтитын ақпаратты алу.

12) Қарыз алушының келісімінсіз "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-1-бабының 4 және 5-тармақтарында көрсетілген тұлғаға микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талапты) беру. Ломбард пен аталған тұлға арасында ұсынылған микрокредит бойынша талап ету құқықтарын басқаға беру туралы шарт жасасу кезінде үшінші тұлғаға микрокредитке байланысты ақпарат пен құжаттарды, оның ішінде микрокредит бойынша теріс ақпаратты беру.

Ломбард микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талапты) үшінші тұлғаға берген кезде Қазақстан Республикасының заңнамасында микрокредит беру туралы шарт шеңберінде кредитордың Қарыз алушымен өзара қарым-қатынастарына қойылатын талаптар мен шектеулер Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша, ал құқықтар берілген жағдайда Микрокредитті сервистік компанияны сенімгерлік басқаруға беру туралы шарт бойынша микрокредит беру туралы шарт шеңберінде кредитордың Қарыз алушымен өзара қарым-қатынастарына Қазақстан Республикасының заңнамасында қойылатын талаптар мен шектеулер қарыз алушының сервистік компаниямен құқықтық қатынастарына қолданылады.

13) микрокредит бойынша мерзімі өткен төлемдер болған кезде берешекті қайтару жөніндегі жұмысты, оның ішінде:

- смс -хабарламалар;
- электрондық поштаға ескертулер;
- ақпараттық телефон қоңыраулары;
- Қарыз алушымен байланыс және кәсіби әңгімелер өткізу;
- кепіл нысанасын сату;
- кепіл (кепілзат) нысанасының Ломбардтың меншігіне өткізу;
- сот тәртібімен микрокредит бойынша берешекті өндіріп алу (кепіл нысанасы жоғалған жағдайда);
- микрокредит бойынша талап ету құқықтарын үшінші тұлғаларға беру;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған және осы Қағидаларда белгіленген өзге де әдістер.

14) Өтініш беруші берген микрокредит беруге арналған өтінішті қарау сатысында микрокредит беруден бас тартуға.

15) Қарыз алушыдан, Кепіл берушіден осы Қағидаларда және микрокредит беру туралы жасалған шартта (кепіл билеті) көзделген барлық міндеттемелердің тиісінше орындалуын талап етуге.

16) Қарыз алушы микрокредит беру туралы шартта көзделген мерзімде берілген микрокредит пен сыйақыны, сондай-ақ тұрақсыздық айыбын өз қалауы бойынша қайтару жөніндегі міндетті орындамаған кезде:

- сауда-саттықты өткізбестен кепіл нысанасын өткізу;
- сауда-саттық өткізу арқылы кепіл нысанасын соттан тыс тәртіппен өткізу, сондай-ақ сауда-саттық өтпеді деп жарияланған жағдайда кепіл нысанасын өз меншігіне айналдыру;
- Қарыз алушыдан микрокредит бойынша ақшалай сомадағы берешекті сот тәртібімен өндіріп алуды талап етуге (кепіл заты жоғалған жағдайда);
- микроқаржы қызметі туралы заңнаманың талаптары сақталған кезде Қарыз алушының келісімінсіз шарт бойынша құқықты (талаптарды) үшінші тұлғаға беруді жүзеге асыру;
- микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көзделген талаппен сотқа жүгінуге;
- берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге берешекті коллекторлық агенттікке беру;
- атқарушылық жазба негізінде берешекті өндіріп алу. Егер шартта өзге мекенжай көрсетілмесе, атқарушылық жазба Қарыз алушының (жеке тұлғаның) тіркелген жері не тұрғылықты жері бойынша жасалады.

17) Қарыз алушыдан микрокредитті өтеу жөніндегі міндеттемелерді мерзімінен бұрын орындауды:

- микрокредит беруге арналған өтініште Қарыз алушының анық емес мәліметтерді хабарлау фактісін анықтау;
- қарыз алушының осы Қағидаларда көзделген талаптарға сәйкес келмейтін құжаттарды және/немесе микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасу кезінде мерзімі өткен құжаттарды ұсынуы;
- кепіл затын жоғалту немесе бүлдіру қаупінің туындауы;
- үшінші тұлғаның мүлікті кепілге берудің заңдылығы туралы талаптар қоюы.

18) микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт талаптарының орындалуын бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

19) микрокредит бойынша берешек болған кезде берешекті қайтару жөніндегі жұмысты, оның ішінде осы Қағидаларда көрсетілген әрекеттерді жүзеге асыру.

20) Қарыз алушы қайтыс болған жағдайда, мұрагерлік тәртібімен Қарыз алушының осындай мұрагерлерге өткен мүлкінің құны шегінде Қарыз алушының мұрагерлерінің берешегін төлеуді талап ету.

21) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін сыйақы, тұрақсыздық айыбы мөлшерін төмендетуді өз қалауы бойынша біржақты тәртіппен жүргізуге және (немесе) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін сыйақы, тұрақсыздық айыбы ауызша немесе бұл туралы Қарыз алушыға жазбаша хабарлау арқылы жүзеге асырылады.

Ломбард сыйақы мөлшерлемесінің, микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының мөлшерін төмендету туралы және (немесе) сыйақы, микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы есептелмейтін кезенді белгілеу туралы Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шартта көрсетілген телефон нөміріне SMS-хабарлама жіберу және (немесе) телефон қоңырауы арқылы дауыстық хабарлама жеткізу, және (немесе) шартта көрсетілген Қарыз алушының электрондық пошта мекенжайына хабарлама жіберу, және (немесе) Қарыз алушының жеке кабинетіне хабарлама (оның ішінде push-хабарлама) жолдау арқылы хабардар етуге құқылы.

22) микрокредитті өтеудің қосымша әдісімен «микрокредит 100 АЕК-ке дейін», «микрокредит 100 АЕК-тен жоғары» бағдарламасы бойынша микрокредитті өтеу мерзімін ұлғайту.

23) Өтініш берушіге/Қарыз алушыға/Кепіл берушіге (ол болған кезде), міндеттемені қамтамасыз етуге кепіл беруші үшінші тұлғаға фотоға түсіруді жүзеге асыруға, сондай-ақ микрокредит беру процесін бақылау мақсатында Өтініш берушіге/Қарыз алушыға/Кепіл берушіге (ол болған кезде), міндеттемені қамтамасыз етуге кепіл берген үшінші тұлғаға көрсетілген әрекеттер туралы ауызша ескерту жасаған кезде олармен сөйлесудің аудио және бейне жазбасын жүргізу.

24) Қарыз алушының өтініші бойынша тауарлар, жұмыстар немесе қызметтер үшін ақы төлеу мақсатында екінші деңгейдегі банктер арқылы микрокредитті үшінші тұлғаға аударуды жүзеге асыруға.

25) микроқаржы қызметімен қатар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген шектеулерді ескере отырып, өзге де қызметті, оның ішінде құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар зергерлік бұйымдарды есепке алуды, сақтауды және сатуды жүзеге асыруға міндетті.

26) Ломбардта бекітілген ставкаларға сәйкес Қарыз алушы, Кепіл беруші беретін кепіл затына баға беруге.

27) қолданылып жүрген заңдарда белгіленген жағдайларда ішкі істер органдарына Қарыз алушы туралы ақпарат беруге, сондай-ақ ішкі істер органдарына кредиттік есеп беруге.

28) Қазақстан Республикасының заңнамасында, микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) және осы Қағидаларда белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға міндетті.

8.2. Ломбардтың құқығы жоқ:

1) сыйақы мөлшерлемелерін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге.

2) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, Қарыз алушыдан (өтініш берушіден) кез келген төлемдерді белгілеуге және өндіріп алуға.

3) микрокредит сомасын Ломбардқа мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған микрокредитті мерзімінен бұрын қайтарғаны үшін Қарыз алушыдан тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) және басқа да төлемдерді талап етуге.

4) егер негізгі борышты немесе сыйақыны өтеу күні демалыс не мереке күніне тура келсе және сыйақыны немесе негізгі борышты төлеу одан кейінгі жұмыс күні жүргізілсе, тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) өндіріп алуға.

5) кез келген валюталық баламаға байланыстыра отырып, теңгемен берілген микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер мен төлемдерді индекстеуді жүзеге асыруға.

6) кепілге салынған заттарды пайдалануға және оларға билік етуге.

7) борышкердің шартта көрсетілген мекенжайына сәйкес нотариус қызметінің аумағынан тыс шарт бойынша берешекті өндіріп алу үшін атқарушылық жазбаны жасау туралы нотариусқа, сондай-ақ «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес ұйымның үлестес тұлғасы болып табылатын нотариусқа өтініш беруге.

8) микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушыдан борыш сомасын өндіріп алу үшін жеке сот орындаушыларымен ынтымақтастықты көздейтін шарттар жасасу, сондай-ақ «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес Ломбардтың үлестес тұлғасы болып табылатын жеке сот орындаушысымен атқарушылық құжатты орындау шарттары туралы келісім (шарт) жасасуға.

9) жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін оның келісімінсіз және микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтауды не жақсартуды қамтамасыз етпейтін талаптармен ұзартуға.

10) шағын несие сомасын ұлғайтуға;

11) жеке тұлғаға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) тіркеуге жататын мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген, мөлшері «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 3-1-бабы 3-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленетін сомадан жоғары тұтынушылық микрокредиттерді оның жұбайының (зайыбының) келісімінсіз беруге тыйым салынады.

Тіркеуге жататын мүлікті кепілмен қамтамасыз етілмеген тұтыну микрокредитін алуға жұбайының (зайыбының) келісімін алу тәртібі және жұбайының (зайыбының) келісімі қажет болатын микрокредиттің ең аз мөлшері «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 3-1-бабы 3-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.

Ломбард жеке тұлғаға «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 4-бабы 9-тармағының бірінші бөлігінде белгіленген талаптарды сақтамай микрокредит берген жағдайда, Ломбард:

1) аталған жеке тұлғадан осындай микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын талап етуге құқығы жоқ;

2) көрсетілген микрокредит беру фактісі анықталған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей мынадай шараларды қабылдайды:

осындай микрокредит бойынша қарыз алушы-жеке тұлғаның берешегін толық есептен шығару (кешіру) туралы шешім қабылдайды;

осындай микрокредит бойынша берешекті өндіріп алуды және талап-арыз жұмысын тоқтатады;

Қарыз алушының - жеке тұлғаның кредиттік тарихына осындай микрокредит бойынша ақпарат туралы жазбаларды жою арқылы түзетулер енгізеді;

Қарыз алушы жеке тұлғаға осындай микрокредит бойынша негізгі борыштың, сыйақының және (немесе) тұрақсыздық айыбының бұрын ұсталған (төленген) сомаларын қайтаруды жүзеге асырады.

«Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 4-бабы 14-тармағының 1-бөлігінде көзделген шаралар, Ломбард "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 3-2-бабы 4-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген қылмыстық қудалау органдарының процестік құжаттарын алған жағдайда "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 3-2-бабының 2-тармағында, 4-бабы 8-тармағының 2-бөлігінде, 4-бабы 10-тармағының 1-бөлігінде, 4-бабының 11 және 12-тармақтарында көзделген талаптардың кез келгенін сақтамай микрокредит беру жағдайларына қолданылады.

12) мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшілеріне Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарда мерзімді әскери қызмет өткеру кезеңінде осындай әскери қызметшіні микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін ломбард алған кредиттік есебінде мерзімді әскери қызметке шақыру туралы ақпарат болған кезде микрокредиттер беруге тыйым салынады.

Ломбард мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшісіне микрокредит берген жағдайда, микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін ломбард алған кредиттік есебінде мұндай әскери қызметшіні мерзімді әскери қызметке шақыру туралы ақпарат болған жағдайда, Ломбард осындай микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын талап етуге құқылы емес және мұндай микрокредит беру фактісі анықталған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей осындай микрокредит беру туралы "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 4-бабының 14-тармағында көзделген шаралар қабылдайды.

Мерзімді әскери қызметке шақырылған әскери қызметшілер туралы мәліметтер алмасу, сондай-ақ оларды жұмыстан шығару Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігімен келісім бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен мемлекеттік органдар мен кредиттік бюролардың ақпараттық жүйелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылады.

«Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 3-3-бабы 3-тармағының бірінші бөлігінде көзделген жағдайларда дербес деректерді жинау, өңдеу және пайдалану Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

13) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты микрокредит бойынша сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, Қарыз алушыдан (Өтініш берушіден) кез келген төлемдерді белгілеуге және алуға құқылы.

14) мөлшері «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 3-1-бабы 3-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленетін сомадан жоғары тұтынушылық микрокредит беруге құқылы.

8.3. Ломбард міндетті:

1) орналасқан жері өзгерген не атауы өзгерген жағдайда бұл туралы уәкілетті органды, сондай-ақ Қарыз алушыларды (Өтініш берушілер) Ломбардтың орналасқан жері бойынша, сондай-ақ Қарыз алушының заңды мекенжайы бойынша қазақ және орыс тілдерінде екі баспа басылымында тиісті ақпаратты жариялау жолымен (Өтінім беруші) - жеке тұлға және Қарыз

алушы (Өтінім беруші) - заңды тұлғаның орналасқан жері бойынша не әрбір Қарыз алушыны жазбаша хабардар ету жолымен (Өтінім берушіге) осындай өзгерістер енгізілген күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмейтін мерзімде жазбаша хабарлауға;

2) Микрокредиттер беру қағидаларының көшірмесін Қарыз алушының (Өтінім берушінің) көруі және танысуы үшін қолжетімді жерге, оның ішінде интернет-ресурста (бар болса) орналастыруға.

3) Өтінім берушіге (Қарыз алушыға) микрокредит алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және дұрыс ақпарат беруге.

4) өтінім берушіге микрокредитті өтеу әдісімен танысу және таңдау үшін микрокредит беру туралы шарт жасасқанға дейін әртүрлі әдістермен есептелген өтеу кестелерінің жобаларын ұсынуға.

5) "100 АЕК-тен жоғары Микрокредит» микрокредиттеу бағдарламасы бойынша тараптар қол қойған Шартқа микрокредитті өтеу кестесі қоса берілсін.

6) қарыз алушыны микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда мүмкін болатын салдарлар туралы хабардар етуге.

7) "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 28 тамыздағы № 191-IV Заңына (бұдан әрі - "Кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңы...») қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органға сәйкес мәліметтер хабарлауға.

8) микрокредит беру құпиясын сақтауға;

9) уәкілетті орган белгілеген пруденциялық нормативтерді және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді, оларды есептеу әдістемесін сақтауға.

10) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік актілеріне сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне қаржылық және өзге де есептілікті ұсынуға міндетті.

11) уәкілетті орган анықтаған Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтарды жоюға құқылы.

12) «...жария етуге қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда микрокредит беруден бас тартуға.

13) кепіл затының жоғалуы мен бүлінуіне жауапты болу, егер жоғалтудың немесе бүлінудің еңсерілмейтін күш пен форс-мажорлық мән-жайлардың, яғни осы жағдайларда ломбардтың кінәсінен болмаған, әскери іс-қимылдарды, жаппай тәртіпсіздіктерді, дүлей зілзалаларды, мемлекеттік органдардың міндеттемелер шарттарын орындау мүмкін болмауына әкеп соққан іс-әрекеттерін (әрекетсіздігін) қоса алғанда, төтенше және алдын алуға болмайтын мән-жайлардың салдарынан болғанын дәлелдемесе.

14) Ломбардтың аумағында заттардың сақталуын қамтамасыз ететін және оларға бөгде адамдардың кіруін болдырмайтын жағдайлар жасауға.

15) кепіл затын микрокредитті өтеу мерзімі өткеннен кейін кемінде күнтізбелік 30 (отыз) күн сақтауға.

16) Қарыз алушыға кепіл затының жоғалу немесе бүліну қаупі туындағаны туралы дереу хабарлау.

17) Қарыз алушы Ломбард алдындағы өз міндеттемелерін орындағаннан кейін кепіл билетіне сәйкес кепіл затын дереу қайтаруға.

18.) Қарыз алушы Ломбардта бірінші микрокредит беру туралы шартқа қол қойған күннен бастап Қарыз алушының кредиттік досьесін жүргізуге міндетті. Кредиттік дерекнамада микрокредит алу үшін қажетті және осы Қағидаларда көзделген құжаттар, сондай-ақ мынадай құжаттар мен мәліметтер қамтылады:

1) микрокредит беру туралы шарт;

2) микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдер;

3) тараптар қол қойған микрокредитті өтеу кестесі ("*Микрокредит 100 АЕК-тен жоғары*" микрокредит беру бағдарламасы кезінде);

4) жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу (бар болса);

5) Ломбард пен Қарыз алушы арасындағы хат алмасу;

6) микрокредитті өтеу көзін (қарыз алушы аударған не кепілге салынған мүлікті сатудан

түскен ақша) көрсететін микрокредит беру туралы шарт бойынша берешектің толық немесе ішінара өтелгенін растайтын құжаттар (немесе олардың көшірмелері);

7) кредиттік тарих субъектісінің өзі туралы ақпаратты кредиттік бюроларға беруге келісімін алғанын растайтын ақпаратты;

8) кредиттік есепті алушыға кредиттік есепті беруге кредиттік тарих субъектісінің келісімін алғанын растайтын ақпарат;

9) № 210 қаулыда көзделген өзге де құжаттар.

19) «Кредиттік бюролар туралы...» ҚР Заңында белгіленген тәртіппен Қарыз алушыға қатысты кез келген деректердің өзгергені немесе алынғаны туралы кредиттік бюроны хабардар етуге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының қаулысымен бекітілген Ломбардтардың қызметін ұйымдастыру ережесінің 6-тармағының 3) және 4) тармақшаларына сәйкес соттан тыс тәртіппен сатуға жататын кепіл мүлік және мүлік туралы мәліметтерді кредиттік бюроға ұсынуға.

Соттан тыс тәртіппен сатуға жататын мүлік туралы мәліметтерді Ломбард сауда-саттық өткізілетін күнге дейін күнтізбелік 15 (он бес) күннен кешіктірмей кредиттік бюроға ұсынады.

20) шарт бойынша Ломбардтың құқығының (талаптарының) үшінші тұлғаға өту талаптарын қамтитын шарт (бұдан әрі - талап ету құқығын басқаға беру шарты) жасасқан кезде Қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін) хабардар етуге:

құқықтардың (талаптардың) үшінші тұлғаға ауысу мүмкіндігі туралы талап ету құқығын басқаға беру шартын жасасқанға дейін, сондай-ақ шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен осындай басқаға беруге байланысты Қарыз алушының дербес деректерін өңдеуге;

құқықтың (талаптың) шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен үшінші тұлғаға ауысуы туралы, үшінші тұлғаға микрокредитті өтеу бойынша одан әрі төлемдердің мақсатын (шарт бойынша құқық (талап) өткен тұлғаның атауы және орналасқан жері), берілген құқықтардың (талаптардың) толық көлемін, сондай-ақ негізгі борыштың мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының қалдықтарын көрсете отырып, құқықты (талапты) басқаға беру шарты жасалған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде, сыйақылар, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) және төленуге жататын басқа да сомалар.

21) микрокредит беру туралы шартта және осы Қағидаларда көзделген тәсілмен Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шарт бойынша ақшалай міндеттемелерді орындау мерзімін өткізіп алудың туындағаны туралы мерзімін өткізіп алу туындаған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей жазбаша хабардар етуге.

Көрсетілген хабарламада:

1) хабарламада көрсетілген күнге микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімі өткен төлемдердің мөлшері;

2) микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімі өткен төлемдерді енгізу туралы талап;

3) Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша оның міндеттемелерін орындамауының салдарын түсіндіру;

4) Қарыз алушының Ломбардқа «Микроқаржы ұйымы туралы» ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында айқындалған тәртіппен микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен жүгіну құқығына нұсқау;

5) Ломбардтың қалауы бойынша өзге де мәліметтер.

Ломбард Қарыз алушыға хабарлау үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы.

Хабарлама, егер ол Қарыз алушыға мынадай тәсілдердің бірімен жіберілсе, жеткізілді деп есептеледі:

микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетілген электрондық поштаның мекенжайына;

және/немесе микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетілген тұрғылықты жері бойынша тапсырылғаны туралы хабарламасы бар тапсырысты хатпен, оның ішінде көрсетілген мекенжай бойынша тұратын отбасының кәмелетке толған мүшелерінің бірі алған;

және/немесе микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетілген телефон

нөмірі бойынша смс-хабарлама жіберу;

және/немесе хабарлама орналастырылған Ломбардтың интернет-ресурсының (бар болса) бетіне сілтемені көрсете отырып, микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетілген телефон нөмірі бойынша смс-хабарлама жіберу;

және/немесе микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетілген телефон нөмірі бойынша телефон қоңырауында дауыстық хабарламамен;

және / немесе хабарламаны мессенджерлер арқылы жіберу;

жеткізуді тіркеуді қамтамасыз ететін өзге де байланыс құралдарын пайдалана отырып.

Хабарламаны адресатқа, алушыға табыс етудің мүмкін еместігі туралы белгісі бар не оны қабылдаудан бас тартуға байланысты, сондай-ақ осы тармақшада көрсетілген өзге байланыс құралын пайдалану кезінде оның қабылданғанын растамаған жағдайда хабарлама тиісінше жіберілген болып есептеледі.

Хабарламаны жеткізудің көрсетілген тәсілдері сондай-ақ қайтарылуға тиісті берешектің мөлшері туралы хабарламаларға, оның ішінде Қарыз алушының ақшаны ішінара немесе толық мерзімінен бұрын қайтару туралы өтініші бойынша, осы Ереженің 7-тарауы шеңберінде жіберілетін Өтініш берушілерге, Қарыз алушыларға берілетін жауаптарға, өзге де хабарламаларға (анықтамаларға, хабарламаларға, жауаптарға және т.б.) жатады.

22) қарыз алушының өтінішін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде, "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-1-бабының 2-тармағында көзделген қарыз алушы ұсынған микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу мүмкіндігін қарастыру және қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартта, сондай-ақ осы Қағидаларда көзделген тәсілмен ломбард қабылдаған мынадай шешімдердің бірі туралы жазбаша хабарлау:

1) Қарыз алушы ұсынған микрокредит беру туралы (Кепіл билеті) шарттың талаптарына өзгерістер енгізуге келісім;

2) микрокредит беру туралы (Кепіл билеті) шартқа өзгерістер енгізу туралы Қарыз алушыға ломбардтың қарсы ұсынысы;

3) осындай бас тартудың себептерін дәлелді негіздей отырып, Қарыз алушы ұсынған микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізуден бас тарту.

"Микроқаржы ұйымы туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында көзделген қарыз алушының өтініші бойынша Ломбард шешімін "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 4 және 5-тармақтарында белгіленген талаптарды ескере отырып, жеке тұлғалардың микрокредиттерін қайта құрылымдау бойынша кредиттік шешімдер қабылдау жөніндегі ломбардтың ішкі тәртібіне сәйкес қабылдайды.

Жеке тұлғалардың микрокредиттерін қайта құрылымдау бойынша кредиттік шешімдер қабылдау жөніндегі ішкі ережелерге қойылатын талаптар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

«Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабының 3-2-тармағында көзделген жағдайларда Ломбард «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабы 2-тармағының 2) және (немесе) 3) тармақшаларында көрсетілген микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізуге міндетті, егер аталған өзгерістерді енгізу туралы ұсыныспен өтінішті Ломбардқа келесі Қарыз алушылардың кез келгені жіберсе:

1) «Тұрғын үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтарына жататындарға;

2) төтенше жағдай енгізу үшін негіз болған мән-жайлардың салдарынан зардап шеккендерге.

Осы тармақшаның екінші абзацында көрсетілген Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісу туралы шешім Қарыз алушы өтініш берген айдың алдындағы екі ай үшін есептелген қарыз алушының орташа айлық табысы Қарыз алушы өтінішпен жүгінген не атаулы әлеуметтік көмек тағайындалған айдың алдындағы он екі ай үшін есептелген Қарыз алушының орташа айлық табысымен салыстырғанда отыз пайыздан астам төмендеген жағдайда қабылданады.

23) Қарыз алушыға микрокредитті өтеу кестесін ұсыну, оған сәйкес Қарыз алушы "100 АЕК-тен жоғары Микрокредит" микрокредит беру бағдарламасы бойынша берілген микрокредитті қайтаруды жүргізеді.

24) Ломбард микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көзделген тәртіппен шарттың жақсартатын талаптарын қолданған жағдайда, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт талаптарының өзгергені туралы Қарыз алушыны хабардар етуге .

25) мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшілеріне Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен микрокредит бойынша сыйақы есептемей, мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін және ол аяқталғаннан кейін 60 күнді қамтитын кезеңге негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыруды ұсыну.

Мерзімді әскери қызметке шақырылған әскери қызметшілер туралы, сондай-ақ оларды жұмыстан шығару, микрокредиттің болуы не болмауы, ол бойынша төлемді кейінге қалдыру туралы мәліметтер алмасу Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігімен келісім бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен мемлекеттік органдар мен кредиттік бюролардың ақпараттық жүйелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылады.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көзделген жағдайларда дербес деректерді жинау, өңдеу және пайдалану Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

26) Қарыз алушы берген ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етеді.

27) Ломбард микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шартқа қызмет көрсету кезеңінде қаржы қызметтерін тұтынушының (қарыз алушының) немесе кепіл берушінің сұрау салуы бойынша (заңда көзделген микрокредит беру құпиясын жария етуге қойылатын талаптарды сақтай отырып) сұрау салуды алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде оған жазбаша нысанда және/немесе қарыз алушының сұрау салуында көзделген тәсілмен және/немесе қарыз алушының сұрау салуы жіберілген тәсілмен және/немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген өзге де тәсілмен Талаптардың 31-тармағында көрсетілген мәліметтерді ұсынады.

28) Қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) өтініші бойынша микрокредит бойынша берешек толық өтелгеннен кейін Ломбард өтінішті алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен берешектің жоқтығы туралы анықтама береді.

Егер қаржы қызметтерін тұтынушының (қарыз алушының) өтінішінде қосымша мәліметтер және (немесе) ақпарат сұратылса, онда өтініш Талаптардың 109 және 110-тармақтарында белгіленген мерзімдерде қаралады.

29) Қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) өтініші бойынша ломбард 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде шарт бойынша берешекті өтеу есебіне қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) келіп түскен ақшасын бөлу туралы жазбаша нысанда айына 1 (бір) реттен жиі емес өтеусіз ақпарат береді. Айына 1 (бір) реттен жиі ақпарат беру осындай шарттармен жүзеге асырылады.

30) Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша берілген ақшаны Ломбардқа ішінара немесе толық мерзімінен бұрын қайтару туралы өтініші бойынша Ломбард жазбаша нысанда немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде өтеусіз, оған негізгі борышқа, сыйақыға, тұрақсыздық айыбына (айыппұлдар, өсімпұлдар) бөлінген қайтарылуға тиісті соманың мөлшерін хабарлайды.

31) Қарыз алушыға жеке ақыға қосымша қызмет ұсынғанда, Ломбард шарт жасасқанға дейін:

1) қосымша қызметтің мазмұны мен құны туралы толық және дұрыс ақпарат береді;

2) қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) қосымша қызметтерді алудан бас тарту құқығын түсіндіреді;

3) әрбір қосымша қызметті алуға арналған қаржылық қызметтерді тұтынушының жеке өтінішіне қол қоюмен расталатын еркін, саналы таңдау мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

32) микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттарда жылдық тиімді сыйақы ставкасын, сондай-ақ микрокредиттер бойынша сыйақы шамалары туралы ақпаратты тарату кезінде, оның ішінде оны жариялау кезінде көрсетуге міндетті.

33) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне пруденциалдық нормативтердің және сақтауға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің орындалуы туралы есептілікті ұсыну.

34) жалпы ақпараттандыру шеңберінде Талаптардың 18-тармағында көзделген

ақпаратты (шектелмей) ашу.

35) Қарыз алушы талаптарында сақтандыру шартын жасасу көзделген микрокредит бойынша міндеттемені толық мерзімінен бұрын орындаған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде, Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен оның осындай сақтандыру шартын бұзуға және Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 842-бабы 2-тармағының төртінші бөлігінде көзделген тәртіппен пайдаланылмаған сақтандыру кезеңі үшін сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтаруға құқығы туралы хабардар етуге.

36) Қарыз алушының жазбаша өтінішін қарауға және оған жазбаша шешім дайындауға.

37) Қарыз алушының өтінішін алған күннен кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістерді қарауға;

38) берешекті сырттай қайта қаржыландыру мақсатында микрокредит беру кезінде Қарыз алушының қайта қаржыландырылатын банктік қарыз (микрокредит) берген екінші деңгейдегі банктің (ұйымның) банк шотына микрокредит сомасын есепке жатқызуға келісімін алу және төлемнің тағайындамасында Қарыз алушы туралы мәліметтерді (тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), жеке сәйкестендіру нөмірі), сондай-ақ банктік қарыз шарттарының (микрокредит беру туралы шарттардың) нөмірлері мен күндерін көрсете отырып, аталған екінші деңгейдегі банктің банк шотына ақша аударуды жүргізу;

39) "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 7-бабы 2-тармағында, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де талаптарды сақтау.

8.4. Өтініш беруші құқылы:

- 1) микрокредиттер беру бойынша осы Қағидаларымен, Ломбард тарифтерімен танысу.
- 2) микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және шынайы ақпарат алу.
- 3) микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасудан бас тарту.
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

8.5. Өтініш беруші:

1) Ломбардқа Заңда және осы Қағидада айқындалған, микрокредит беру туралы шарт және Қарыз алушының міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ететін шарттар жасасу үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға міндетті.

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де міндеттерді атқаруға міндетті.

8.6. Қарыз алушы:

1) Микрокредиттер беру Қағидаларымен, микрокредиттер беру бойынша Ломбард тарифтерімен танысуға;

2) микрокредит беру туралы шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда алынған микрокредитке билік етуге.

3) өз құқықтарын Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен қорғауға.

4) ломбардқа микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтаруға. Қарыз алушы микрокредит сомасын Қарыз алушының белгіленген нысандағы жазбаша өтініші негізінде толық немесе ішінара мерзімінен бұрын өтеуіне, ол Қарыз алушы өтініш берген күннен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Ломбардпен қаралады және бекітіледі.

5) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді толық не ішінара орындаған кезде Ломбардтан растайтын құжатты беруді талап етуге.

6) егер негізгі борышты және (немесе) сыйақыны өтеу күні демалыс не мереке күніне тура келсе, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) төлемей, негізгі борышты және (немесе) сыйақыны келесі жұмыс күні төлеуге.

7) Ломбард Қарыз алушыға «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабының 1-тармағында көзделген хабарламаны жіберген күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде Қарыз алушы Ломбардқа жазбаша нысанда және (немесе) микрокредит беру туралы шартта

көзделген тәсілмен құқылы:

1. микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша сыйақы мөлшерлемесін азайту жағына өзгерістер;
2. микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша ай сайынғы төлемді кемінде үш ай мерзімге микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) белгіленген мөлшерден кемінде елу пайызға азайту;
3. негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемдерді кейінге қалдыру;
4. берешекті өтеу әдісін және (немесе) берешекті өтеу кезектілігін, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтей отырып өзгерту;
5. микрокредит мерзімінің өзгеруі;
6. мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, микрокредитке қызмет көрсетуге байланысты тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдардың) күшін жою;
7. Ломбардқа кепіл және (немесе) өзге де мүлікті беру арқылы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына өтемақы ұсыну;
- 8) «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабы 3-тармағы бірінші бөлігінің 3) тармақшасында көзделген Ломбардтың шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде (бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, шарт талаптарын өзгертуден бас тарту туралы) немесе «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабы 3-тармағының бесінші бөлігінде көзделген мерзімде шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген жағдайда, бір мезгілде Ломбардты хабардар ете отырып, микроқаржы омбудсманына жүгінуге.
- 9) көрсетілетін қызметтер бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде Ломбардқа жазбаша жүгінуге.
- 10) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша міндеттемелерді толық не ішінара орындаған кезде Ломбардтан растайтын құжатты беруді талап етуге.
- 11) алынған микроқаржы қызметі бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде Қарыз алушы (Өтініш беруші) Ломбардқа (микрокредит беру туралы шартта көрсетілген Ломбардтың орналасқан жері, пошталық, электрондық мекенжайлары мен интернет-ресурсы (бар болса), микроқаржы омбудсманына (пошталық мекенжайы Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Мыңбаев көшесі, 53 ғимарат, 3 қабат, 321 кеңсе, электрондық мекенжайы info@mfombudsman.kz, интернет-ресурс mfombudsman.kz), немесе сотқа Микрокредит беру Қағидаларына және Микрокредит беру (кепіл билетіке) туралы шартқа сәйкес жүгінуге;
- 12) Ломбард жақсарту шарттарын және микрокредит беру туралы шартта көзделген тәртіппен Қарыз алушының шарт талаптарын өзгерту туралы хабарламасын қолданған жағдайда, Қарыз алушы хабарламаны алған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде Ломбард қолданған жақсарту шарттарынан бас тартуға. Көрсетілген жағдайда Қарыз алушының өзінің шешімі туралы хабарлауы мақсатында Қарыз алушы Ломбард бөлімшесіне Ломбард қолданған жақсартушы шарттардан бас тарту туралы көзделген мерзімде жазбаша өтініш береді.
- Микрокредит бойынша ай сайынғы төлемдерді ұлғайтпай микрокредит беру туралы шарт бойынша Ломбардқа төлемдерді кейінге қалдыру және (немесе) бөліп-бөліп төлеу шартын жасасу «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 4-бабы 4-тармағының 3-бөлігіне сәйкес Қарыз алушы үшін осы жақсартушы шартты беруге Қарыз алушының келісімі болып танылады.
- 13) өтініш бойынша айына бір реттен жиі емес үш жұмыс күнінен аспайтын мерзімде шарт бойынша берешекті өтеу есебіне келіп түскен ақшаны негізгі борышқа, сыйақыға, тұрақсыздық айыбына (айыппұлдарға, өсімпұлдарға) бөлу туралы жазбаша нысанда ақпарат алуға.
- 14) Ломбардтың шарт бойынша берілген ақшаны 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде мерзімінен бұрын ішінара немесе толық қайтаруы туралы өтініш бойынша негізгі борышқа, сыйақыға, тұрақсыздық айыбына (айыппұлдар, өсімпұлдар) бөлінген қайтарылуға тиісті соманың мөлшері туралы жазбаша нысанда мәліметтер алуға .
- 15) Қазақстан Республикасының заңдарында және микрокредит беру туралы шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

8.7. Қарыз алушы міндетті:

1) алынған микрокредитті микрокредит беру туралы шартта көзделген мерзімдерде және тәртіппен қайтаруға және ол бойынша сыйақы төлеуге.

2) ломбард Заңға және осы Қағидаларға сәйкес микрокредит беру үшін сұратқан құжаттар мен мәліметтерді, сондай-ақ микрокредит беруге өтінішті толтыру үшін қажетті анық мәліметтерді ұсынуға.

3) микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасу кезінде ломбардқа шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге беруге.

4) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) және осы Қағидаларда көзделген мөлшерде сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін Ломбардқа тұрақсыздық айыбын төлеуге.

5) микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың қолданылу мерзімі ішінде кредиттік құжаттаманы, сондай-ақ басқа да қажетті құжаттаманы және ақпаратты қалыптастыру үшін қажетті құжаттарды ұсыну.

6) Қарыз алушының мәліметтері өзгерген кезде:

при изменении сведений Заемщика: тұрғылықты (тіркелген) мекенжайлары, жұмыс орны, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке басын куәландыратын құжаттардың деректері, телефон нөмірлері, сондай-ақ Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша міндеттемелерді орындауына әсер етуі мүмкін мән-жайлар туындаған кезде Қарыз алушы күнтізбелік 3 (үш) күннен кешіктірілмейтін мерзімде осы мән-жайлар туралы Ломбардты жазбаша хабардар етуге міндетті.

7) Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасаса отырып, оның барлық құқықтары бар екеніне және Шартқа қол қою үшін толық әрекет қабілеттілігіне кепілдік береді. Қарыз алушы іс-әрекетке қабілетті тұлға бола отырып, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың барлық талаптарымен танысқанын растайды, шарттың барлық ережелері оған түсінікті және ол шарттың талаптарына қатысты жаңылыспағанын растайды. Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптары, оның ішінде микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін сыйақының, тұрақсыздық айыбының мөлшері, оның қанағаттандырылатынын және ол үшін өте тиімсіз болып табылмайтынын растайды. Қарыз алушы өзінің іс-әрекетінің мәнін толық түсінетінін мойындайды, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарымен келіседі және оның талаптарын қабылдайды.

Қарыз алушы сонымен қатар микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) алдаудың, зорлық-зомбылықтың, қауіп-қатердің әсерінен және өзі үшін аса тиімсіз жағдайларда ауыр жағдайлардың туындауы салдарынан жасалмағанын растайды. Қарыз алушы микрокредит беру шарт келісімшартын (кепіл билетін) жасасу сәтінде жауапкер ретінде сот талқылауларына қатыспайтынына кепілдік береді.

8) Қазақстан Республикасының заңдарында, микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) белгіленген өзге де талаптарды орындауға міндетті.

9. ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТТЕРІН ТҰТЫНУШЫ (ӨТІНІШ БЕРУШІ, ҚАРЫЗ АЛУШЫ) ҮШІН МИКРОКРЕДИТТІҢ ЖАРАМДЫЛЫҒЫНА БАҒАЛАУ ЖҮРГІЗУ ТӘРТІБІН ҚОСА АЛҒАНДА, МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ҚАРЖЫ ӨНІМДЕРІН ҰСЫНУ ШАРТТАРЫ

9.1. Микрокредиттер беруге байланысты қаржы өнімдерін беру шарттары:

Ломбард *"100 АЕК-ке дейінгі Микрокредит"*, *"100 АЕК-тен жоғары Микрокредит"* микрокредиттеу бағдарламалары бойынша микрокредиттер (микрокредиттер беру туралы шарттар жасасады) береді.

9.1.1. Ломбард қаржы өнімдерін (микрокредиттеудің бекітілген бағдарламаларына сәйкес микрокредиттер) беру кезінде қаржы қызметтерін тұтынушылар (Өтініш берушілер, Қарыз алушылар) үшін олардың шарттарының ықтимал салдарын бағалайды.

Мұндай бағалау кезінде ескеріледі, оның ішінде:

- қаржы өнімінің шарттарын қолдану кезінде қаржылық қызметтерді тұтынушыда (Өтініш берушіде, Қарыз алушыда) қаржылық міндеттемелердің едәуір ұлғаю ықтималдығы;
- шағымдар, өтініштер туралы мәліметтер және қаржылық қызметтерді тұтынушыларға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) залал келтіру тәуекелдері туралы куәландыратын өзге де деректер.

Ломбард қаржы өнімдерін берген кезде (микрокредиттер беру) Ломбард жауапты микрокредит беру тәсілдерін қолданады.

9.1.2. *"100 АЕК-ке дейінгі Микрокредит", "100 АЕК-тен жоғары Микрокредит"* микрокредит беру бағдарламаларының шарттары:

9.1.2.1. Микрокредит беруге өтінішті төменде көрсетілген барлық шарттарды қанағаттандыратын Өтініш беруші Ломбардқа бере алады:

- Қазақстан Республикасының азаматтығы бар адам не Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (микрокредит беруге өтініш берген күннен бастап кемінде 1 (бір) жыл қолданылу мерзімі бар тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы);

- ҚР заңнамасына сәйкес 18 жасқа толмаған және әрекет қабілеттілігі шектелмеген жеке тұлға;

9.1.2.2. Ломбард төменде аталған кез келген шарт болған кезде өтініш беруші берген микрокредит беруге өтінішті қанағаттандырудан және микрокредит беруден бас тартуға құқылы:

- Қазақстан Республикасының азаматы не Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы болып табылмайтын тұлға (микрокредит алуға өтініш берген күннен бастап 1 (бір) жылдан кем қолданылу мерзімімен тұруға ықтиярхаты бар шетелдік азамат);

- микрокредит беруге өтініш берген сәтте 18 жасқа толмаған тұлға;

- тұлға микрокредит беруге арналған өтініште дұрыс емес немесе толық емес ақпарат ұсынды, қажетті құжаттарды ұсынбады немесе толық көлемде ұсынбады;

- тұлғаға қатысты беделі және оның қаржылық жағдайы туралы теріс ақпарат алынды;

- тұлғаның бұрын берілген микрокредит бойынша берешегі бар;

- адам микрокредит беруге өтініш берген кезде алкогольден немесе есірткіден мас болса;

- адамның өтелмеген соттылығы бар;

- Өтініш беруші микрокредит беруге өтініш берген күні тұлғаға қатысты үшінші тұлғалар сотқа берген талап арыздары бар;

- міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде ұсынылатын кепіл нысанасы-осы Қағидаларда белгіленген кепілге қойылатын талаптарға сәйкес келмесе.

9.1.3. Микрокредит беруге өтінішті қанағаттандырудан бас тартқан кезде ломбард менеджері бұл фактіні өтініште тіркейді. Осы Қағидаларда көзделген тәртіппен микрокредит беруге арналған өтініш қанағаттандырылған кезде Ломбард қарыз алушымен микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасады.

Микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарт жасасу үшін Ломбард Қарыз алушының микрокредит беру туралы өтінішін қанағаттандырғаннан кейін Ломбард өз қалауы бойынша қосымша құжаттар мен ақпарат беруді сұрай алады.

9.1.4. Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында Қарыз алушы (Өтініш беруші) Ломбардқа осы Ереженің 5-тарауында көзделген кепіл затын кепілге беруге міндетті.

9.1.5. *«100 АЕК-ке дейінгі микрокредит»* микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредит (кепіл билет) беру туралы шарт:

30 (отыз) күнтізбелік күннен бастап 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге жасалады.

Микрокредит сомасы республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 1 (бір еселенген) мөлшерінен 100 (жүз еселенген) мөлшеріне дейін құрайды.

"Микрокредит 100 АЕК дейін" микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі:

- республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жүз еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде) – күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайыздан кем, бірақ жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің 179 (жүз жетпіс тоғыз) пайызынан аспайтын мөлшерде.

Тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

Шарттың қолданылу мерзімі қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда ұзартылған кезде микрокредитті өтеу мерзімі Микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билетіне) қосымша келісімде көзделеді.

Микрокредит нысанасын қоспағанда, шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) сомасын қоса алғанда, шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңінде берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

Микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы Қарыз алушы мен Ломбард арасында жасалатын микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетіледі. Тұрақсыздық айыбы мерзімі өткен әрбір күнтізбелік күн үшін микрокредитті өтеу мерзімі өткен бірінші күннен бастап берешек толық өтелгенге дейін есептеледі. Тұрақсыздық айыбын төлеу кезінде қарыз алушы микрокредит сомасын және микрокредитті пайдаланғаны үшін есептелген сыйақыны қайтару жөніндегі міндеттемеден босатылмайды.

Микрокредит нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, "*Микрокредит 100 АЕК-ке дейін*" микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында Шарттың бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

9.1.6. "*100 АЕК-тен жоғары Микрокредит*" микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті):

5 (бес) күнтізбелік күннен 1 (бір) жылға дейінгі **мерзімге жасалады.**

Микрокредит сомасы республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 1 800 (бір мың сегіз жүз еселенген) мөлшеріне дейін құрайды.

Әрбір жасалатын шартта **жылдық сыйақы мөлшерлемесінің және жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері 46 (қырық алты) пайыздан аспайды.**

Ломбардтың шешімімен Қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзған жағдайда есептелетін тұрақсыздық айыбының мөлшері бекітіледі. Микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы мерзімі өткен тоқсан күн ішінде мерзімі өткен әрбір күн үшін мерзімі өткен төлем сомасының 0,5 пайызынан, бірақ микрокредит беру туралы шарт қолданылған әрбір жыл үшін берілген микрокредит сомасының он пайызынан аспауға тиіс.

Ломбардтың шешімімен қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзған жағдайда есептелетін тұрақсыздық айыбының мөлшері бекітіледі. Микрокредит сомасын **қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы** мерзімі өткен тоқсан күн ішінде мерзімі өткен әрбір күн үшін мерзімі өткен төлем сомасының 0,5 пайызынан, бірақ микрокредит беру туралы шарт қолданылған әрбір жыл үшін берілген микрокредит сомасының он пайызынан аспауға тиіс.

Тұрақсыздық айыбының мөлшері Қарыз алушы мен Ломбард арасында жасалатын микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетіледі. Тұрақсыздық айыбы мерзімі өткен әрбір күнтізбелік күн үшін микрокредитті өтеу мерзімі өткен бірінші күннен бастап берешек толық өтелгенге дейін есептеледі. Тұрақсыздық айыбын төлеу кезінде қарыз алушы микрокредит сомасын және микрокредитті пайдаланғаны үшін есептелген сыйақыны қайтару жөніндегі міндеттемеден босатылмайды.

9.1.7. Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) Қарыз алушының міндеттемелерін

орындауды қамтамасыз етуге ұсынылатын және Қарыз алушыға меншік құқығында тиесілі кепіл затын Қарыз алушының міндетті түрде беруімен жасалады.

Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарт Ломбардтың кепіл билетін беруімен ресімделеді және Кепіл берушінің кепіл затын соттан тыс сатуға келісімі болады.

9.1.8. Қарыз алушыдан Ломбардқа түсетін ақша қаражаты Қарыз алушының микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша міндеттемелерін орындауға мынадай кезектілікпен жіберіледі:

- 1) орындауды алу бойынша Ломбардтың шығындары;
- 2) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбы;
- 3) сыйақы;
- 4) микрокредит сомасы.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес қозғалған атқарушылық іс жүргізу тәртібімен келіп түсетін ақша қаражаты Қарыз алушының борышкер ретіндегі міндеттемелерін қолданыстағы заңнамада көзделген кезектілікпен Ломбард алдында орындауға жіберіледі.

9.2. Қаржы қызметтерін тұтынушы үшін микрокредиттің жарамдылығын бағалауды жүргізу тәртібі

9.2.1. Талаптардың 11-тармағының 2) тармақшасына сәйкес Ломбард қаржы қызметтерін тұтынушылар (Өтініш берушілер, Қарыз алушылар) үшін қаржы өнімінің (микрокредит беру бағдарламасының) жарамдылық өлшемдерін айқындайды және қаржы өнімін ұсынғанға дейін оның қаржы қызметтерін тұтынушылар үшін жарамдылығын бағалауды жүргізеді.

Қаржы өнімінің жарамдылығын бағалау:

кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес жеке тұлғалардың микрокредиттері бойынша.

9.2.2. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес жеке тұлғаға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) микрокредит берілгенге дейін Ломбард Талаптарға сәйкес қаржылық қызметтерді тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) үшін микрокредиттің жарамдылығын бағалауды жүргізеді.

Микрокредиттің жарамдылығын бағалауды жүргізу шеңберінде ломбард қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) төлем қабілеттілігін талдауды; қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) қолда бар банктік қарыздар мен микрокредиттер бойынша міндеттемелерді орындау қабілетіне микрокредит берудің әсерін бағалауды; кредиттік, мінез-құлық тәуекелінің не алаяқтық тәуекелінің жоғарылау белгілерінің болуын бағалауды жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының «Пруденциялық нормативтерді және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымның сақтауы міндетті өзге де нормалар мен лимерттерді, оларды есептеу әдістемесін бекіту туралы» 2019 жылғы 14 қарашадағы № 192 қаулысы Ломбардқа қатысты борыштық жүктеме деңгейін есептеу шеңберінде қолданылмайды.

9.2.3. Микрокредит жарамсыз деп танылған жағдайда Ломбард:

- 1) мұндай микрокредитті қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) ұсынуды;
- 2) микрокредит беруге арналған өтінімді мақұлдауды;
- 3) микрокредит беру туралы қолданыстағы шарт (кепіл билеті) бойынша кредиттік лимитті ұлғайтуды іске асырмайды.

9.2.4. Микрокредиттің жарамдылығына бағалау жүргізу мақсатында Ломбард мынадай ақпарат (мәліметтер) сұратады (алады) және талдайды:

- 1) микрокредит алу мақсаттары;
- 2) микрокредитті пайдаланудың болжамды тәсіліне;
- 3) осы Ереженің 9.2.2-тармағының 3 абзацын ескере отырып, қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) борыштық жүктемесі деңгейінде жүзеге асырылады.
- 4) мінез-құлық және басқа да факторлар.

Осы ақпаратты (мәліметтерді) Ломбард, оның ішінде Өтініш берушінің, Қарыз алушының (берген кезде) кредиттік есебін талдау, Өтініш берушінің, Қарыз алушының (оның

ішінде микрокредит беру туралы өтініш берген кезде ұсынылған) мәліметтерді ұсынуы арқылы алуы мүмкін.

Микрокредиттің жарамдылығын бағалау кезінде Ломбард микрокредит алуға байланысты туындайтын қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) барлық шығыстарын, оның ішінде қосымша қызметтерге арналған шығыстарды ескереді, егер мұндай қызметтер микрокредит алудың міндетті шарты болып табылса, оны алу процесінің ажырамас бөлігі ретінде ұсынылады не қаржы қызметтерін тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) үшін сөзсіз болып табылады.

9.2.5. Ломбард микрокредиттің жарамдылығын бағалау кезінде пайдаланылатын ақпараттың дұрыстығы мен толықтығын тексеру үшін қолжетімді көздерді пайдаланады. Микрокредиттің жарамдылығын бағалау өтініш берушінің, Қарыз алушының кредиттік тарихының деректеріне ғана негізделмейді (бар болса).

9.2.6. Ломбард жоғары кредиттік, мінез-құлық тәуекелінің не алаяқтық тәуекелінің белгілері болған кезде Ломбардқа қолжетімді ақпарат көздерін пайдалана отырып, қаржылық қызметтерді тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) ұсынған мәліметтерді қосымша тексеруді жүзеге асырады.

9.2.7. Шартқа қарыздың (микрокредиттің) жарамдылығын бағалау нәтижесі қоса беріледі.

10. МИКРОКРЕДИТ (КЕПІЛ БИЛЕТІН) БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

10.1. Өтініш беруші Ломбардқа жүгінген кезде Ломбард менеджері Өтініш берушіге микрокредит беру бағдарламалары, микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) туралы толық және дұрыс ақпарат бере отырып, кеңес беру жүргізеді, атап айтқанда:

- микрокредит беру бағдарламаларының шарттары туралы;
- микрокредит беру тәртібі туралы;
- микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптары туралы;
- микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы, оның ішінде микрокредит, сыйақы және тұрақсыздық айыбын төлеу тәртібі мен шарттары туралы;
- Өтініш берушінің, Қарыз алушының, Кепіл берушінің, Ломбардтың құқықтары мен міндеттері туралы;
- микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді бұзғаны үшін тараптардың жауапкершілігі туралы;
- микрокредит беру құпиясына кепілдік беру туралы;
- микрокредит және кепіл нысанасы (кепіл) бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар туралы;
- сондай-ақ микрокредит беру тәртібі мен шарттары туралы өзге де, оның ішінде Өтініш берушіні қызықтыратын мәліметтер.

10.2. Ломбард микрокредиттер беру шеңберінде Өтініш берушімен өзара іс-қимыл жасаған кезде мынадай талаптарды сақтауға міндетті:

1) Өтініш берушіге жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін және микрокредит алуға байланысты тәуекелдерді, оның ішінде өтініш берушінің микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауының салдарын қоса алғанда, микрокредит шарттары туралы анық және толық ақпарат беруге;

2) Өтініш берушінің қаржылық жағдайы туралы ақпарат негізінде оның кредиттік қабілеттілігіне (төлем қабілеттілігіне) бағалау жүргізуге;

3) «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» 2004 жылғы 6 шілдедегі № 573-ІІ Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес кредиттік бюроға ақпарат беруге;

4) микрокредит ішінара мерзімінен бұрын өтелген немесе толық мерзімінен бұрын өтелген жағдайда Қарыз алушы микрокредитті пайдаланған күндердің нақты саны үшін ғана сыйақы есептеуге;

5) кез келген валюталық немесе өзге баламаға байланыстыра отырып, теңгемен берілген микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер мен төлемдерді индекстеуге жол

бермеуге;

б) жеке тұлғамен микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарын өзгерткен және (немесе) жеке тұлғаның микрокредитін өтеу мақсатында жаңа микрокредит берген кезде капиталдандырылған (жинақталған) мерзімі өткен пайыздар, айыппұлдар (айыппұлдар, кешіктірілген өсімпұлдар), комиссиялар және микрокредит берумен және қызмет көрсетумен байланысты басқа да төлемдер бойынша пайыздар есептелмеуіне жол берілмейді.

10.3. Келісім жасамас бұрын, кеңес беру кезінде ломбард қызметкерлері осы Қағидалардың 14-тарауында (Клиенттермен жұмыс істеу тәртібі туралы қағидалар) көзделген ақпаратты ауызша түсіндіреді.

Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасқанға дейін Ломбард қарыз алушыға (Өтініш берушіге) микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және анық ақпарат береді.

"Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 7 – бабының 2-тармағына сәйкес қаржы қызметтерін тұтынушы-жеке тұлға (Өтініш беруші, Қарыз алушы) ломбардпен микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт жасалған жағдайда, микрокредитті өтеу әдісін тандау үшін өтініш берушіге, Қарыз алушыға *"100 АЕК-тен жоғары Микрокредит"* микрокредитті өтеу бағдарламасы бойынша Талаптарға 2-қосымшаға сәйкес есептелген, өтеудің мынадай әдістерімен микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын ұсынады:

микрокредит бойынша берешекті өтеу әрбір есеп айырысу кезеңіндегі негізгі борыштың мөлшері бойынша тең үлесін және негізгі борыштың қалдығына тиісті есеп айырысу кезеңі үшін есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісімен;

микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыштың бір бөлігін және негізгі борыштың қалдығына тиісті есептік кезең үшін есептелген сыйақыны қамтитын микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылатын аннуитеттік төлемдер әдісімен, бұл ретте көрсетілген бөліктердің арақатынасы есептік кезеңнің ұзақтығына байланысты айқындалады. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін.

Ломбард микрокредит беру қағидаларына және *"100 АЕК-тен жоғары Микрокредит"* микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билеті) сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобаларын ұсынуы мүмкін.

"100 АЕК-тен жоғары Микрокредит" микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредитті өтеу кестесінің қосымша жобасы осы Қағидаларға сәйкес микрокредит пен сыйақының толық сомасын қамтитын микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредитті өтеу мерзімінде бір біржолғы төлеммен жүзеге асырылатын **төлемдердің қосымша әдісімен (біржолғы)** есептеледі.

Микрокредит бойынша сыйақыны есептеу кезінде мыналарға тең уақытша база пайдаланылады: жылына 365 (үш жүз алпыс бес) немесе 366 (үш жүз алпыс алты) күн және айдағы нақты күндер саны.

Ломбард өтініш берушіге, Қарыз алушыға беретін және өтеу кестесінің болуын көздейтін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу кезінде, сондай-ақ осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеу үшін уақытша базаларды қолдану кезінде, Ломбард талаптарға 3-қосымшада айқындалған тұрақты төлемдерді есептеу әдістемелерін және уақытша базаларын пайдаланады.

10.4. Микрокредит беру туралы шарт бойынша *"Микрокредит 100 АЕК дейін"* микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредитті өтеу әдісі - төлемдердің қосымша әдісі (біржолғы) пайдаланылады, бұл ретте микрокредит пен сыйақының толық сомасын қамтитын микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредитті өтеу мерзімінде бір жолғы төлеммен жүзеге асырылады.

10.5. Ломбард микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасқанға дейін Қарыз алушыны (Өтініш берушіні) оның микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда ықтимал салдары туралы хабардар етуге міндетті.

10.6. Микрокредит беру үшін жүгінген кезде өтініш беруші оның әрекет қабілеттілігінен айырылмағанын және шектелмегенін, қорғаншылықта, қамқоршылықта және патронажда

тұрмайтынын ауызша растайды.

10.7. Өтініш беруші микрокредит берудің нақты бағдарламасымен мүдделі болған кезде, Ломбард қызметкері өтініш берушіге микрокредит беруге өтініш беру үшін қажетті құжаттар тізбесін және ақпаратты ұсынады, сондай-ақ микрокредит беруге өтінішті толтыру үшін қажетті ақпаратты сұратады.

10.8. Өтініш берушіден микрокредит беруге өтінішті толтыру үшін жеткілікті қажетті ақпарат пен құжаттарды алғаннан кейін Ломбард менеджері деректерді микрокредит беруге арналған өтінішке электрондық түрде енгізеді және оны басып шығарады.

10.9. Микрокредит алу үшін өтініш беруші ломбардқа береді:

- микрокредит беруге өтініш;
- Өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат - шетелдік азаматтың жеке куәлігі немесе паспорты немесе тұруға ықтиярхаты (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі, туған күні, туған жері, құжаттың нөмірі, беру органы, берілген күні және құжаттың қолданылу мерзімі бар өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат туралы ақпарат);

- осы Қағидаларда айқындалған және өтініш берушінің микрокредит беру бағдарламасын таңдауына байланысты басқа құжаттар.

10.10. Микрокредит беруге өтінішке қол қойып, өтініш беруші оның осы Қағидалармен танысқанын және келісетінін растайды.

10.11. Микрокредит беру туралы өтінішке қол қоя отырып, өтініш беруші Ломбардқа өзінің дербес деректерін жинауға және өңдеуге өзінің келісімін береді, ол оны еркін, дербес және өз мүддесі үшін Ломбард менеджеріне ауызша және/немесе жазбаша түрде береді.

10.12. Қызметкер Өтініш берушіге микрокредит беруге өтінішті және Өтініш беруші ұсынған құжаттарды тексеру микрокредитті міндетті мақұлдауды көздемейтінін және микрокредит беру туралы шешімді Ломбард өтініш беруші ұсынған оның төлем қабілеттілігі мен кредит қабілеттілігі туралы мәліметтерді тексеру және бағалау нәтижелері негізінде қабылдайтынын хабарлайды.

10.13. Ломбард қызметкерінің микрокредит беруге өтінішті қарауға қабылдауы, сондай-ақ Өтініш берушінің ықтимал шығыстары (микрокредит беруге өтініш беру үшін қажетті құжаттарды ресімдеуге, оның ішінде құжаттардың көшірмелері және т.б.) Ломбардтың микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарт жасасу, микрокредит беру немесе Өтініш беруші шеккен шығындарды өтеу міндеттемелеріне әкеп соқпайды.

Ломбард қызметкерінің кепіл (кепіл) нысанасын қарау, бағалау және Өтініш берушінің (Кепіл берушінің) консультациялары жөніндегі іс-әрекеттері Өтініш берушінің (Кепіл берушінің) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) жасасуын және микрокредит беруін талап етуі үшін негіз болып табылмайды.

10.14. Ломбард Микрокредит және басқа құжаттарды ұсынуға өтінішті тексереді. Өтініш беруші туралы деректердің негізінде Ломбард өтініш беруші ұсынатын мүлікке бағалау жүргізеді (кепіл нысанасы), микрокредиттің барынша ықтимал сомасы, микрокредитті өтеу мерзімі (қайтару мерзімі) есептеледі.

10.15. Құжаттарды тексеру және талдау нәтижелері бойынша микрокредитті қайтармаудың ең төменгі қолайлы тәуекелі бар өтініштер мақұлданады.

10.16. Ломбард қолданыстағы заңнамаға сәйкес өтініш беруші хабарлаған кез келген ақпаратты тексеру құқығын өзіне қалдырады.

10.17. Ломбард қызметкері Өтініш беруші бекітілген микрокредит беру бағдарламалары бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде ұсынуға ниеттенген кепіл затына тексеру жүргізеді.

Ломбард өтініш берушіге микрокредит беруге өтінішті мақұлдаған кезде микрокредиттің сомасы мен өтеу мерзімі (қайтару мерзімі) айқындалады. Ломбард қызметкері тексеру нәтижесін Өтініш берушіге хабарлайды.

10.18. Ломбард осы Ереженің 6.1. тармағында көрсетілген мерзім ішінде микрокредит беруге өтінішті қанағаттандыру туралы не осы өтінішті қанағаттандырудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

10.19. Микрокредит беруге арналған өтінішті мақұлдаған жағдайда Ломбардтың

қызметкері Өтініш берушіге микрокредиттің белгіленген сомасы мен өтеу мерзімін (қайтару мерзімін) хабарлайды, ол Өтініш беруші сұратқан сомаға және мерзімге сәйкес келмеуі мүмкін. Өтініш беруші микрокредит талаптарымен келіскен кезде Өтініш беруші микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт жасасу үшін кепіл затын ұсынуға міндетті.

Микрокредит беруге арналған өтініш мақұлданғаннан кейін «Микрокредит 100 АЕК-ке дейін», «Микрокредит 100 АЕК-тен жоғары» бағдарламалары бойынша микрокредит беру туралы шартты жасасу мерзімі 1 сағатты құрайды.

10.20. Өтініш берушіге, Қарыз алушыға микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін ломбард кредиттік есепте қамтылған ақпаратты мынадай (туралы) мәліметтердің болуы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады:

- 1) микрокредит алудан өз еркімен бас тартуы анықталған;
- 2) мерзімді әскери қызметке шақыру;
- 3) бұрын алынған банктік қарыздар және (немесе) микрокредиттер.

10.21. Өтініш берушінің кредиттік есебінде Талаптардың 54-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген ақпарат болған жағдайда, Ломбард микрокредит беруден бас тартпауға құқылы.

10.22. Ломбард Өтініш берушіге микрокредит беруге өтінішті қанағаттандырудан бас тартқан жағдайда, Өтініш беруші кейіннен микрокредит беруге Өтінішпен Ломбардқа қайта жүгінуге құқылы.

Микрокредит беруден бас тарту себептері:

- Өтініш беруші осы Қағидаларда қойылатын талаптарға сәйкес келмесе;
- Өтініш беруші осы Қағидаларда көрсетілген қажетті құжаттарды ұсынбаған;
- кепіл нысанасы осы Ережеде қойылатын талаптарға сәйкес келмесе;
- «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында (бұдан әрі - "кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңы...») көзделген жағдайларда;

- жеке тұлғаны мерзімді әскери қызметке шақыру туралы ақпарат болған кезде;
- басқа негіздер.

10.23. Өтініш берушімен, Қарыз алушымен кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасқанға дейін Ломбард қызметкері Өтініш берушіге, Қарыз алушыға жазбаша нысанда мынадай құжаттарды ұсынады:

- 1) талаптардың 47-тармағында көзделген талаптарды ескере отырып, негізгі ақпараттық құжат;
- 2) Шарттың (кепіл билетінің) жобасы-қаржылық қызметтерді тұтынушының қалауы бойынша.

Өтініш берушінің, Қарыз алушының көрсетілген құжаттармен танысуы оның қолымен расталады.

10.24. Түйінді ақпараттық құжат Талаптарға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жасалады.

10.25. Талаптардың 46-тармағының бірінші бөлігінің 1) тармақшасында көрсетілген құжат микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарттың бөлігі болып табылады және жазбаша нысанда не цифрлық объектілерде қол жеткізуді ұсыну арқылы тегін ұсынылады.

10.26. Микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт жасасу тәртібі, оның ішінде Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген талаптарды ескере отырып, микрокредит беру туралы шарттың мазмұнына, ресімделуіне, міндетті талаптарына қойылатын талаптар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісі - Талаптармен және осы Қағидалармен бекітіледі.

10.27. Ломбард өтінішті қанағаттандыру туралы шешім қабылдағаннан кейін Өтініш беруші/Қарыз алушы осы Қағиданың 10.19-тармағына сәйкес қабылданған шешім туралы хабардар етіледі.

Кепіл билеті ҚР АҚ-нің 389-бабына сәйкес қосылу шартымен жасалады, оған Қарыз алушы өз қолымен қол қояды, бір данасы Қарыз алушыға беріледі, Ломбардтың атынан

құжаттарға қол қоюға сенімхатпен уәкілетті қызметкер қол қояды және Ломбардтың мөрімен бекітіледі.

Қарыз алушының ҚР АҚ-нің 389-бабына сәйкес қосылу туралы өтінішке (кепіл билеті) қол қоюы қолданыстағы заңнамаға сәйкес кепіл билетінің (микрокредит беру туралы шарттың) жазбаша нысаны болып танылады.

Ломбард қарыз алушыға ломбард бөлімшелерінде қолма-қол ақша беру арқылы Қарыз алушыға микрокредит сомасын береді.

10.27. Ломбард пен Қарыз алушы арасында жасалған микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша ақпарат "Қазақстан Республикасында кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы" 2004 жылғы 6 шілдедегі № 573-ІІ Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған шарттарда мемлекеттің қатысуымен кредиттік бюроларға беріледі.

10.28. Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) тиісті түрдегі шарттар үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарды, тараптардың келісімі бойынша айқындалған талаптарды, сондай-ақ мынадай тізбеге сәйкес міндетті талаптарды қамтиды:

- 1) шарттың жалпы талаптары;
- 2) Қарыз алушының құқықтары;
- 3) ломбард құқықтары;
- 4) ломбардтың міндеттері;
- 5) ломбардқа шектеулер;
- 6) міндеттемелерді бұзғаны үшін тараптардың жауапкершілігі;
- 7) шарт талаптарына өзгерістер енгізу тәртібі;

8) Ломбард шарт бойынша құқықты (талаптарды) үшінші тұлғаға берген кезде микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт шеңберінде Ломбардтың Қарыз алушымен өзара қатынастарына Қазақстан Республикасының заңнамасында қойылатын талаптар мен шектеулер құқық (талап ету) берілген үшінші тұлғамен Қарыз алушының құқықтық қатынастарына қолданылады.

Республикалық бюджет туралы заңда ("Стандарт" микрокредит беру бағдарламасы) тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жүз еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде қарыз алушымен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге Ломбард жасасқан, жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың жалпы талаптары, талаптардың 2-тармағында көрсетілген шарттардан басқа, бағдарлама бойынша келесі шарттар бар:

1) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;

2) микрокредиттің нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;

3) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

Шарттың жалпы талаптары:

1) шарт жасалған күн;

2) ломбардтың атауы және Қарыз алушының (қосалқы қарыз алушының) – жеке тұлғаның тегі, аты және әкесінің аты (ол болған кезде) немесе қарыз алушының (қосалқы қарыз алушының) – заңды тұлғаның атауы;

3) Қарыз алушы ұсынған өтінішке сәйкес келетін микрокредиттің мақсаты.

Микрокредиттің мақсаты талаптары бойынша микрокредит беру мерзімі бір айдан аспайтын микрокредит беру туралы шартта, сондай-ақ кредит желісін беру (ашу) туралы келісімде көрсетілмейді;

4) микрокредит сомасы (микрокредит мәні), кредит желісін беру (ашу) туралы келісім үшін - микрокредиттің жалпы сомасы (микрокредит мәні), микрокредит бойынша артық төлеу сомасы, микрокредитті пайдалану мақсаты туралы мәліметтер (бар болса), бұл ретте микрокредиттің толық құны (микрокредит бойынша артық төлеу сомасы, микрокредит мәні) туралы ақпарат, шарттың бірінші бетінде көрсетіледі;

5) микрокредитті өтеу мерзімі, кредит желісін беру (ашу) туралы келісім үшін - шарттың жалпы мерзімі;

6) «Қарыздар мен салымдар бойынша шынайы, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемелерін (нақты құнын) есептеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын дамытуды реттеу агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 3 сәуірдегі № 44 қаулысына сәйкес сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері жылдық пайызбен, сондай-ақ шарт жасасу күніне арналған қаулыға сәйкес сенімді жылдық тиімді салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері;

7) микрокредит беру тәсілі. Берешекті сыртқы қайта қаржыландыру мақсаттарына микрокредит берілген жағдайда микрокредит сомасы банктің (микроқаржы ұйымының) банктік шотының нөмірі көрсетіле отырып, қайта қаржыландырылатын банктік қарыз (микрокредит) берілген Екінші деңгейдегі банктің (ұйымның) банктік шотына аударылатыны көрсетіледі;

8) микрокредитті өтеу тәсілі: бір мезгілде не бөлшектеп (қолма-қол ақшамен, қолма-қол ақшасыз тәртіппен), өтеу тәртібі (касса арқылы, банк шотына, қашықтағы терминал арқылы және тараптардың келісімі бойынша басқалар) және негізгі борыш пен сыйақыны өтеу кезеңділігі - микроқаржы ұйымының банк шотының деректемелерін көрсете отырып;

9) микрокредитті өтеу әдісі: аннуитеттік (тең төлемдермен өтеумен), сараланған (негізгі борышты тең үлестермен өтеумен) не Ломбардтың ішкі құжаттарына сәйкес басқа әдіс;

10) микрокредит бойынша берешекті өтеу кезектілігі;

11) негізгі борышты уақтылы өтемегені және сыйақыны төлемегені үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) есептеу тәртібі мен мөлшері. Жеке тұлғаға - Өтініш берушіге, Қарыз алушыға микрокредит беру кезінде тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) шекті мөлшері, сондай-ақ «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 6-бабының 3-тармағында көзделген оны есептеу тәртібі көрсетіледі;

12) микрокредитті қоспағанда, қамтамасыз етудің ұсынылатын қамтамасыз ету (түрі: кепіл, кепілдік, кепілгерлік және шартта көзделген басқа да тәсілдер);

13) Қарыз алушы шарт бойынша міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған кезде Ломбардтың қолданатын шаралары;

14) шарттың қолданылу мерзімі;

15) Қарыз алушының (тең қарыз алушының) өзі туралы ақпаратты кредиттік бюроларға беруге және ұйымның кредиттік бюросына ол туралы кредиттік есепті, сондай-ақ тараптардың өз міндеттемелерін орындауына байланысты ақпаратты беруге келісімінің болуы туралы нұсқау;

16) Ломбардтың пошталық және электрондық мекенжайы туралы ақпаратты, сондай-ақ оның ресми интернет-ресурсы туралы деректерді (бар болса);

17) қарыз алушының жеке тұлғаның тіркелген жерінің не тұрғылықты жерінің мекенжайы, тіркелген жерінің мекенжайы.

10.29. Микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу тәртібі "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2 - бабы 2-тармағының үшінші бөлігінде көзделген.

10.30. Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) ломбард пен Қарыз алушының арасында жазбаша нысанда, қажет болған жағдайларда басқа тілдерге аударуды қоса бере отырып, Қарыз алушының таңдауы бойынша қазақ немесе орыс тілдерінде, ал шетелдік тұлғалармен микрокредит беру туралы шарт жасасу кезінде - қазақ және тараптар үшін қолайлы тілде жасалады.

Шартта ломбардтың ішкі құжаттарына және шарттың қолданылу мерзімі кезеңінде біржақты тәртіппен өзгеруі мүмкін және қарыз алушының танысуы үшін қолжетімсіз құжаттарға сілтемелерді көрсетуге жол берілмейді.

Шарттың мәтіні А4 форматындағы парақтарда, "Times New Roman" шрифтімен,

өлшемі он екіден кем емес, кәдімгі әріпаралық, бір жоларалық интервалдармен және абзац шегіністерін қолданумен басылады.

10.31. Микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билеті) шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын мынадай құжаттар қоса беріледі:

- 1) қарыздың жарамдылығын бағалау нәтижесі;
- 2) түйінді ақпараттық құжат;
- 3) титулдық парақ.

Микроқаржы қызметін жүзеге асыруға Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 15 мамырдағы № 92 қаулысы көрсетілген ретпен, титул парағы шарттың бастапқы парақтары түрінде жазылады және Талаптардың 2-тармақтың 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9) және 11) тармақшаларында сондай-ақ 4-тармағының 9) тармақшасында көзделген шарттарды қамтиды. Бұл ретте микроқаржы қызметін жүзеге асыруға қойылатын талаптардың 2-тармағының 4) тармақшасында көзделген талап Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 15 мамырдағы № 92 қаулысы шарттың бірінші бетінде жазылады.

10.32. Талаптардың 2-тармағының 10), 12), 13) және 14) тармақшаларында және 4-тармағының 10) тармақшасында көзделген талаптар титул парағынан кейін көрсетілген ретпен микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) жазылады.

10.33. «Микрокредит 100 АЕК-тен жоғары» бағдарламалары бойынша микрокредит беру (кепіл билеті) шарты бойынша микроқаржы қызметін іске асыруға Талаптардың 2 қосымшасына сәйкес нысан бойынша тараптармен қол қойылған микрокредитті өтеу кестесі қоса беріледі.

Микрокредитті беру күніне жасалған микрокредитті өтеу кестесі сондай-ақ заемшының (тең заемшының) таңдап алынған әдіс туралы белгісі бар микрокредитті өтеудің Ломбард ұсынған әдістерінің тізбесін қамтиды.

Тараптардың келісімі бойынша ломбард осы Қағидаларға сәйкес микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын есептеу кезінде қолданылатын кезеңділікпен есептелген шағын несиені өтеу кестелерінің қосымша жобаларын сараланған және аннуитеттік төлемдер әдістерімен ұсынады.

10.34. Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 27 желтоқсандағы Азаматтық кодексінің (жалпы бөлім) 389-бабына сәйкес қосылу талаптарымен шарт жасасу кезінде Қарыз алушыға ұсынылатын шарттың бөлігі (қосылу туралы өтініш), Талаптардың 11-тармағының екінші бөлігінің талаптарына сәйкес келеді, сондай-ақ Талаптардың 12-тармағында көзделген талаптарды қамтиды, олар тиісті ретпен микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көрсетіледі.

Бұл ретте қосылу туралы өтініш Шарттың титулдық парағына теңестіріледі.

Қосылу туралы өтініш, микрокредит беру туралы шарттың стандартты нысаны тек бірыңғай құжат ретінде қаралады және микрокредит беру туралы шарт болып табылады.

Қарыз алушы Қосылу туралы өтініш талаптары мемлекеттік және орыс тілдерінде Ломбард бөлімшелеріндегі ақпараттық стенділерде, Ломбардтың ресми интернет-ресурсында (бар болса) орналастырылған микрокредит беру туралы шарттың стандартты нысанында айқындалған микрокредит беру туралы шарттың бөлігі болып табылатынын растайды.

Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт, оның ішінде өзі таңдаған тілде: - мемлекеттік (қазақ), орыс, мемлекеттік және орыс тілдерінде қосылу туралы өтініш жасасуға құқылы.

10.35. Егер қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша жүзеге асыруға міндетті төлемді төлеу мерзімі демалыс не мереке күніне түссе, онда мұндай төлем тұрақсыздық айыбын төлемей, осындай күннен кейінгі жұмыс күнінде жүзеге асырылуға тиіс.

10.36. Микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билетіне) барлық өзгерістер немесе толықтырулар осы Қағидалардың және микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына сәйкес ресімделеді.

Қарыз алушы үшін оларды жақсарту жағдайларын қоспағанда, ломбард микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарын біржақты тәртіппен өзгертуге құқылы емес.

Қарыз алушы үшін микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарын жақсарту деп түсініледі:

1) тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлдарды) азайту жағына қарай өзгерту немесе толық жою;

2) микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесін азайту жағына қарай өзгеріс;

3) мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін және ол аяқталғаннан кейін күнтізбелік алпыс күнді қамтитын кезеңге кейінге қалдыру және (немесе) микрокредит бойынша төлемдерді бөліп-бөліп төлеу;

Тараптар микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарын жақсартатырып, қосымша: ай сайынғы төлемдерді азайта отырып, микрокредитті өтеуді кейінге қалдыру және (немесе) бөліп төлеу, сондай-ақ микрокредит бойынша ай сайынғы төлемдерді ұлғайтпай кейінге қалдыру (немесе) бөліп төлеу деп танылады.

10.37. Қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) өтініші бойынша микрокредит бойынша берешек толық өтелгеннен кейін Ломбард өтінішті алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көзделген тәсілмен берешектің жоқтығы туралы анықтама береді. Егер қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) өтінішінде қосымша мәліметтер және (немесе) ақпарат сұратылса, онда өтініш талаптардың 109 және 110-тармақтарында белгіленген мерзімдерде қаралады.

10.38. Қаржы қызметтерін тұтынушының (қарыз алушының) өтініші бойынша ломбард 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде шарт бойынша берешекті өтеу есебіне қаржы қызметтерін тұтынушының (қарыз алушының) келіп түскен ақшасын бөлу туралы жазбаша нысанда айына 1 (бір) реттен жиі емес өтеусіз ақпарат береді. Айына 1 (бір) реттен жиі ақпарат беру осындай шарттармен жүзеге асырылады.

10.39. Қарыз алушының микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша берілген ақшаны Ломбардтың ішінара немесе толық мерзімінен бұрын қайтаруы туралы өтініші бойынша Ломбард 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жазбаша нысанда және/немесе Қарыз алушының өтінішінде көзделген тәсілмен және/немесе Қарыз алушының өтініші жіберілген тәсілмен және/немесе өтеусіз микрокредит беру туралы шартта көзделген өзге тәсілмен оған қайтаруға тиесілі соманың мөлшерін хабарлайды.

10.40. Талаптардың 31, 32, 33 және 34-тармақтарында көзделген мәліметтер негізгі борыш, сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасы көрсетіле отырып ұсынылады.

10.41. Ломбард Қарыз алушыларының (Өтініш берушілердің) өтініштерін қарауы Ломбардтың клиенттермен жұмыс істеу тәртібі туралы құжаттарына және осы Қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

10.42. Ломбард "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 2-тармағының 2) және (немесе) 3) тармақшаларында көрсетілген микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізуге міндетті, егер өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен өтінішті "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 3-1-тармақшасында көрсетілген Қарыз алушылар Ломбардқа жіберген болса.

Ломбардтың микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билетіне) өзгерістер енгізуі "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 3-2-тармақшасында көзделген талаптар болған кезде жүзеге асырылады.

10.43. Ломбард қаржылық қызметтерді тұтынушыны - кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес және тауарларды, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді сатып алу мақсатында жасалған микрокредит (кепіл билеті) беру шартынан бас тарту құқығын іске асыруда жеке тұлғаны (Өтініш берушіні, Қарыз алушыны) шектемейді.

Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттан бас тартқан кезде қаржы қызметтерін тұтынушы – жеке тұлға (Өтініш беруші, Қарыз алушы) микрокредит сомасын қайтарады және микрокредит берілген күннен бастап оны қайтарған күнге дейінгі кезең үшін есептелген сыйақыны төлейді. Микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарттан бас тартқан кезде және Өтініш беруші, Қарыз алушы жоғарыда көрсетілген талаптарды орындаған кезде шарт бұзылды деп танылады.

Талаптардың 5-қосымшасының 4-тармағының 4) тармақшасына сәйкес Қарыз алушы шарт бойынша берілген микрокредит сомасын Ломбардқа мерзімінен бұрын толық қайтаруды

жүргізуге құқылы. Микрокредитті мерзімінен бұрын өтеу кезінде сыйақыны есептеу микрокредитті пайдаланған күндердің нақты саны үшін жүргізіледі. Микрокредит толық мерзімінен бұрын өтелген жағдайда шарт бұзылды деп танылады.

10.44. Қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) күнтізбелік қырық күннен астам сыйақы төлеу үшін белгіленген мерзімді бұзған кезде Ломбард микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге құқылы.

11. МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТӘСІЛІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

11.1. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету кредиттік тәуекелді барынша азайтуға бағытталған және берілген микрокредитті қайтаруға және сыйақы төлеуге кепілдік беретін шарттар мен тәсілдер жиынтығы болып табылады.

11.2. Қамтамасыз етуге қойылатын талаптар Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңына және осы Қағидаларға сәйкес белгіленеді.

11.3. Микрокредит шарты (кепіл билеті) бойынша қарыз алушының міндеттемелерін орындау мынадай тәсілдермен қамтамасыз етілуі мүмкін:

1) Республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі мерзімге жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілі;

2) Қарыз алушы ломбард микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін микрокредиттеу бағдарламасына байланысты осы Қағидаларда және микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) айқындалған мөлшерде төлейтін тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл).

3) ҚР заңнамасында көзделген өзге де тәсілдермен жүзеге асырылады.

11.4. Кепіл затының түрі, нысаны мен құны тараптардың келісімі бойынша айқындалады, бірақ Ломбардтың ішкі құжаттарында және осы Ережеде белгіленген талаптарға сәйкес келуі тиіс.

11.5. Қамтамасыз ету негізгі борыштың, сыйақының және ықтимал тұрақсыздық айыбының сомасын жабу үшін жеткілікті болуға тиіс.

11.6. Қарыз алушыға меншік құқығымен тиесілі және үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынбаған мүлік кепіл нысанасы болуы мүмкін. Ломбард қабылдайтын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар осы Ереженің 5-тарауында көзделген.

11.7. Некеде сатып алынған мүлікті кепілге қабылдаған кезде мүлікті кепілге беруге жұбайының (зайыбының) нотариат куәландырған келісімі талап етіледі.

12. МИКРОКРЕДИТТІ БЕРУ ЖӘНЕ ӨТЕУ ТӘРТІБІ

12.1. Ломбард Қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартқа (кепіл билетіне) тараптар қол қойғаннан кейін қолма-қол ақша қаражатымен немесе Қарыз алушының есеп шотына ақша қаражатын аудару жолымен микрокредит береді.

12.2. Берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін Қарыз алушы Ломбардқа сыйақы төлейді. Сыйақы мөлшерлемелері әрбір микрокредиттеу бағдарламасы үшін жеке бекітіледі және осы Қағидаларда баяндалады.

12.3. Қарыз алушы микрокредитті қайтаруға және микрокредит беру туралы шартта көрсетілген мерзімде Ломбардтың бөлімшелеріндегі Ломбардтың кассасына ақша енгізу жолымен қолма-қол тәсілмен Ломбардқа сыйақы төлеуге міндеттенеді.

12.4. «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Қарыз алушы микрокредитті, сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (берешек болған кезде) қайтару жөніндегі, сондай-ақ микрокредитті және есептелген сыйақыны мерзімінен бұрын қайтару жөніндегі міндеттемелерді толық орындаған күннен кейінгі күннен бастап сыйақы есептеу тоқтатылады.

12.5. Қарыз алушыдан түсетін ақша қаражаты оның Ломбард алдындағы

міндеттемелерін орындауға микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) және осы Қағидаларда белгіленген кезектілікпен жіберіледі.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес қозғалған атқарушылық іс жүргізу тәртібімен келіп түсетін ақша қаражаты Қарыз алушының борышкер ретінде Ломбард алдындағы міндеттемелерін орындауға қолданыстағы заңнамада көзделген кезектілікпен жіберіледі.

12.6. Микрокредит беру туралы шартта және осы Қағидаларда көрсетілген шарттарда тараптардың келісімі бойынша микрокредит сомасын қайтару және сыйақы төлеу бойынша «Микрокредит 100 АЕК-ке дейін» микрокредит беру бағдарламасы бойынша микрокредитті өтеу мерзімі ұзартылуы мүмкін.

Тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

13. ТӨЛЕМГЕ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ТӘРТІБІ

13.1. Ломбард микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шартта және осы Ережеде көзделген тәсілмен микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарт бойынша ақшалай міндеттемелерді орындау мерзімін өткізіп алу туындағаны туралы Қарыз алушыны мерзімін өткізіп алу туындаған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей жазбаша хабардар етуге міндетті.

Көрсетілген хабарламада:

1) хабарламада көрсетілген күнге микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша мерзімі өткен төлемдердің мөлшері;

2) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша мерзімі өткен төлемдерді енгізу туралы талап;

3) Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша оның міндеттемелерін орындамауының салдарын түсіндіру;

4) Қарыз алушының "Микроқаржы ұйымы туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында айқындалған тәртіппен микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен Ломбардқа жүгіну құқығына нұсқау;

5) ломбардтың қалауы бойынша өзге де мәліметтер көрсетілген.

Ломбард Қарыз алушыға хабарлау үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы.

Шарт бойынша міндеттемелерді орындау мерзімі өткен жағдайда Ломбард Қарыз алушыны "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабында көзделген тәртіппен және мерзімдерде хабардар етеді. Шартта көрсетілген немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен Ломбардтың қаржылық қызметтерін тұтынушы (Қарыз алушы) хабарлаған қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) тұрғылықты жері (орналасқан жері) бойынша жіберілетін қабылданған міндеттемелер бойынша мерзімі өткен берешектің болуы туралы хабарлама Талаптарға 6-қосымшаға сәйкес жазбаша нысанда ресімделеді. SMS-хабарлама, push хабарлама немесе мобильді қолданба (бар болса) арқылы жіберілетін хабарламада "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 1-тармағының бірінші бөлігінде көзделген ақпарат, сондай-ақ Талаптарға 7-қосымшада көзделген Ломбардтың интернет-ресурсында және (немесе) мобильді қолданбасында (болған жағдайда) орналастырылған ақпаратқа сілтеме көрсетіледі.

13.2. Ломбард қарыз алушыға "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 1-тармағында көзделген хабарламаны жіберген күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде Қарыз алушы Ломбардқа жазбаша нысанда және (немесе) микрокредит беру туралы шартта (кепіл билетінде) көзделген тәсілмен жүгінуге құқылы, оның ішінде Ломбардта көрсетілген заңды мекенжай бойынша Ломбардқа баруға құқылы және (немесе) Ломбардтың электрондық поштасына қатысты ұсыныспен жүгінуге құқылы:

1) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендету жағына өзгерту;

2) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша ай сайынғы төлемді кемінде үш ай мерзімге микрокредит беру туралы шартта белгіленген мөлшерден кемінде елу пайызға азайту;

3) негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемдерді кейінге қалдыру;

4) берешекті өтеу әдісін және (немесе) берешекті өтеу кезектілігін, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтей отырып өзгерту;

5) микрокредит мерзімінің өзгеруі;

6) микрокредитке қызмет көрсетуге байланысты мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлдарды) жою;

7) Ломбардқа кепіл және (немесе) өзге мүлікті беру арқылы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына өтемақы ұсыну.

Қарыз алушының көрсетілген өтінішінде микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша міндеттемелерді орындаудың кешіктірілу себептері, қарыз алушының ағымдағы кірістері, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен қарыз алушының өтінішін негіздейтін (негіздейтін) басқа да мән-жайлар туралы мәліметтер болуға тиіс.

Микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістерді қарау тәртібі, микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы Қарыз алушының өтінішіне қоса берілетін құжаттар тізбесі, сондай-ақ микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы Қарыз алушылардың өтініштерін қарау нәтижелері туралы уәкілетті органға Ломбардты хабардар ету тәртібі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.

13.3. Ломбард "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында көзделген қарыз алушының өтінішін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде Қарыз алушы ұсынған микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу мүмкіндігін қарауға және қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен ломбард қабылдаған мынадай шешімдердің бірі туралы жазбаша хабарлауға міндетті:

1) Қарыз алушы ұсынған микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізуге келісу;

2) Ломбардтың Қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы қарсы ұсынысы (кепіл билеті);

3) осындай бас тартудың себептерін дәлелді негіздей отырып, Қарыз алушы ұсынған микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізуден бас тарту.

Қарыз алушыда Қарыз алушымен бірнеше шарттар болған кезде өтінішті қарау және шешім қабылдау әрбір шарт бойынша жеке жүзеге асырылады.

13.4. "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 2-тармағында көзделген Қарыз алушының өтініші бойынша Ломбард шешімін "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 4 және 5-тармақтарында белгіленген талаптарды ескере отырып, жеке тұлғалардың (қарыз алушылардың) микрокредиттерін қайта құрылымдау бойынша кредиттік шешімдер қабылдау жөніндегі Ломбардтың ішкі тәртібіне сәйкес қабылдайды.

Жеке тұлғалардың (қарыз алушылардың) микрокредиттерін қайта құрылымдау бойынша кредиттік шешімдер қабылдау жөніндегі ішкі Қағидаларға қойылатын талаптар уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

13.5. Ломбард "микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 2-тармағының 2) және (немесе) 3) тармақшаларында көрсетілген микрокредит беру туралы шарттың талаптарына шарт бойынша комиссиялар және (немесе) өзге де төлемдер төлеуді талап етпестен кемінде үш ай мерзімге өзгерістер енгізуге міндетті, "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 3-2-тармағында көзделген жағдайларда, егер көрсетілген өзгерістерді енгізу туралы ұсыныспен өтініш мынадай Қарыз алушылардың кез келгенімен ломбардқа жіберілсе:

1) "Тұрғын үй қатынастары туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтарына жататын;

2) төтенше жағдай енгізуге негіз болған мән-жайлар салдарынан зардап шеккендерге беріледі.

Ломбардтың «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабының 3-1-тармағында көрсетілген микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер енгізуі мынадай шарттардың кез келгені болған кезде жүзеге асырылады:

1) қарыз алушы өтініш берген айдың алдындағы екі ай үшін есептелген қарыз алушының орташа айлық табысы көрсетілген Қарыз алушының Қарыз алушы өтініш берген айдың алдындағы он екі ай үшін есептелген орташа айлық табысымен салыстырғанда отыз пайыздан астамға төмендеген;

2) Қарыз алушы Ломбардқа жүгінген сәтте мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алған жағдайда жүзеге асырылады.

13.6. «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында көзделген Қарыз алушының өтінішін қарау кезеңінде Ломбардтың микрокредитті мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге құқығы жоқ.

13.7. Ломбард пен Қарыз алушы арасында шарт талаптарын өзгерту туралы келісімге қол жеткізілген кезде мұндай өзгерістерді енгізу мерзімі Ломбард тиісті шешім қабылдаған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күннен аспайды. Көрсетілген мерзім ломбардқа тәуелді емес себептер бойынша өзгерістер енгізуге кедергі келтіретін жағдайларда қолданылмайды және олар жойылғанға дейін ұзартылуы мүмкін.

13.8. Ломбард Шарт талаптарын өзгерту жөнінде қарсы ұсыныстар жіберген жағдайда Қарыз алушы жауапты ұсыну мерзімін Ломбардтың хатында көрсетеді және Қарыз алушы Ломбардтың тиісті шешімін алған күннен бастап кемінде күнтізбелік 15 (он бес) күнді құрайды.

13.9. Қарыз алушы "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 3-тармағының 2) тармақшасында көзделген Ломбард шешімін алған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде Ломбард пен Қарыз алушы арасында өзара қолайлы шешімге қол жеткізбеу микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту болып саналады. Көрсетілген мерзім екі тараптың келісімі болған кезде ұзартылуы мүмкін.

13.10. "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабы 1-тармағының екінші бөлігінің 2) тармақшасында көзделген талап қанағаттандырылмаған, сондай-ақ "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 9-2-бабының 2-тармағында көзделген құқықтарды микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушы іске асырмаған не микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту бойынша Қарыз алушы мен Ломбард арасында келісім болмаған жағдайларда Ломбард құқылы:

1) Қарыз алушыға қатысты шараларды қолдану туралы мәселені қарастыру.

Шараларды қолдану туралы шешім қабылдау осы Қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

2) берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге коллекторлық агенттікке беруге құқылы.

Қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындауды кешіктіруге жол берген кезде коллекторлық агенттікке микрокредит беру туралы шартта ломбардтың коллекторлық агенттікті тартуға құқығы болған кезде берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге беруге жол беріледі.

Ломбард берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және берешекті реттеуге берген күні бұл туралы Қарыз алушыны борышкерлермен байланысу үшін коллекторлық агенттіктің атауын, орналасқан жерін, коллекторлық агенттіктің телефон нөмірлерін көрсете отырып, осы Қағидаларда микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен хабардар етеді;

3) осы микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) және қолданыстағы заңнамада белгіленген талаптарды сақтай отырып, Қарыз алушыда ақшалай міндеттемені орындау мерзімі өткен жағдайда адамға микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) берілсін: - күнтізбелік тоқсан күннен астам.

Осы тармақшаның ережелері Қарыз алушыға қатысты "Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттығы туралы" Қазақстан

Республикасының Заңында көзделген тәртіппен төлем қабілеттілігін қалпына келтіру, соттан тыс немесе сот банкроттығы рәсімін қолдану жағдайларына қолданылмайды.

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында және (немесе) микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) көзделген шараларды қолдану, оның ішінде микрокредит беру туралы шарт бойынша борыш сомасын өндіріп алу туралы сотқа талап арызбен жүгіну, сондай-ақ «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, соттан тыс тәртіппен не сот тәртібімен кепілге салынған мүліктен өндіріп алуға құқылы.

5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қарыз алушы - дара кәсіпкерді, заңды тұлғаны банкрот деп тану туралы сотқа талап-арызбен жүгінуге құқылы.

13.11. Мұндай қызметтерді коллекторлық агенттік және (немесе) сервистік компания Ломбардқа көрсететін жағдайларды қоспағанда, Ломбардқа берешекті сотқа дейінгі өндіріп алу және реттеу, сондай-ақ берешекке байланысты ақпаратты жинау жөніндегі Қызметтерді үшінші тұлғалардан алуға тыйым салынады.

13.12. Ломбардтың берешекті сотқа дейін өндіріп алу және реттеу, сондай-ақ берешегі тұрғын үй болып табылатын жылжымайтын мүліктің ипотекасымен қамтамасыз етілген жеке тұлғаға қатысты коллекторлық агенттікпен берешекке байланысты ақпаратты жинау туралы шарт жасасуына жол берілмейді.

13.13. Берешек сотқа дейінгі өндіріп алуда және коллекторлық агенттікте реттеуде болған кезеңде Ломбардтың құқығы жоқ:

берешекті өндіріп алу туралы сотқа талап арызбен жүгіну;

коллекторлық агенттіктің жұмысында берешек болған кезең үшін сыйақы төлеуді талап етуге, сондай-ақ көрсетілген кезеңде негізгі борыш пен сыйақыны уактылы өтемегені үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеуге.

13.14. Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған не тиісінше орындамаған кезде Ломбард қабылдайтын шаралар:

- сауда-саттықты өткізбестен кепіл нысанасын өткізу;

- сауда-саттық өткізу арқылы кепіл нысанасын соттан тыс тәртіппен өткізу, сондай-ақ сауда-саттық өтпеді деп жарияланған жағдайда кепіл нысанасын өз меншігіне айналдыру;

- микрокредит және сыйақы сомасын ауызша / жазбаша тәртіппен төлеуді талап ету (кепіл нысанасы жоғалған жағдайда);

- микрокредит беру туралы шартта көзделген мөлшерде тұрақсыздық айыбын есептеу;

- микроқаржы қызметі туралы заңнаманың талаптарын сақтаған кезде Қарыз алушының келісімінсіз шарт бойынша құқықты (талапты) үшінші тұлғаға беруді жүзеге асыру;

- сотқа талап арыз беру;

- кепілге салынған мүлікті соттан тыс тәртіппен не сот тәртібімен өндіріп алу;

- коллекторлық агенттікке берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге беру;

- атқарушылық жазба жасауға өтініш беру.

13.15. Ломбардтың мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) шарт (кепіл билеті) шеңберінде Ломбардтан міндеттемелерге байланысты үшінші тұлғамен өзара іс-қимылы мынадай талаптар сақтала отырып жүзеге асырылады:

1) Қарыз алушымен басқа уақыт, кезең немесе күн (демалыс және (немесе) мереке) келісілмеген жағдайда, Қарыз алушының тұрғылықты жері, орналасқан жері немесе тіркелген жері бойынша немесе Ломбардта жұмыс күндері сағат 8.00-ден 21.00-ге дейін жеке өзара іс-қимылға – аптасына үш реттен көп емес және жұмыс күніне бір реттен жиі емес рұқсат етіледі;

2) Ломбардтың бастамасы бойынша телефон арқылы сөйлесуге жұмыс күндері сағат 8.00-ден 21.00-ге дейін үш реттен емес және демалыс және мереке күндері сағат 9.00-ден 19.00-ге дейін екі реттен артық емес рұқсат етіледі;

3) әрбір өзара іс-қимыл кезінде Ломбард қызметкері хабарлайды:

ломбардтың атауы және оның орналасқан жері;

тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және лауазымы;

шартта көзделген берешектің құрылымы, негізгі борыштың, сыйақының, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының қалдығы;

Қарыз алушының шартта, «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңында көзделген жауапкершілігі мен өзге де міндеттемелері, сондай-ақ микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шартта көзделген міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау салдарлары туралы.

Өзара іс-қимыл кезінде мынадай шектеулер сақталады: осы тармақтың бірінші бөлігінің 1) және 2) тармақшаларында көзделмеген тәсілдермен және кезеңдерде өзара іс-қимылды жүзеге асыру;

осы тармақтың бірінші бөлігінің 1) және 2) тармақшаларында көзделген тәсілдермен және кезеңде, сондай-ақ Ломбардтың атауын хабарлау кезінде мерзімі өткен берешекті реттеу және (немесе) өтеу үшін Қарыз алушының орналасқан жері және (немесе) байланыс деректері белгіленген жағдайларды қоспағанда, шарт шеңберінде Ломбардпен міндеттемелермен байланысты емес Үшінші тұлғамен өзара іс-қимыл жасау, оның орналасқан жері, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), өзара іс-қимылды жүзеге асыратын адамның лауазымы;

мерзімі өткен берешегі бар қарыз алушыға және (немесе) оның өкіліне және (немесе) үшінші тұлғаға тегі және (немесе) аты және (немесе) әкесінің аты (бар болса) анық емес, сондай-ақ Ломбард қызметкерінің жұмыс орны және (немесе) лауазымы туралы шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді хабарлау;

мерзімі өткен берешегі бар қарыз алушыны және (немесе) оның өкілін және (немесе) шарт шеңберіндегі ломбардпен міндеттемелермен байланысты үшінші тұлғаны берешектің мөлшеріне, сипатына және туындау негіздеріне қатысты жаңылыстыруға енгізу;

өзара іс-қимыл жүзеге асырылатын адамның ар-намысына, қадір-қасиетіне және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді тарату не осы адамның мүдделеріне мүлтік зиян келтіруі мүмкін мәліметтерді жария ету.

13.16. Ломбардтың мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) үшінші тұлғамен өзара іс-қимылы Ломбардтың телефон нөмірлерінен және (немесе) Ломбардқа тиесілі деп сәйкестендірілетін және Қарыз алушының, сондай-ақ уәкілетті органның назарына жеткізілген өзге де байланыс құралдарынан ғана жүзеге асырылады. Телефон нөмірлері өзгерген жағдайда Ломбард жазбаша немесе электрондық құжат айналымы жүйесі арқылы осындай өзгерістер болған күннен бастап 3 (үш) күнтізбелік күннен кешіктірілмейтін мерзімде уәкілетті органды хабардар етеді.

13.17. Микрокредит (кепіл билеті) беру шарты бойынша мерзімі өткен төлемдерді енгізу мәселелері бойынша мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) үшінші тұлғамен өзара іс-қимыл міндетті аудио- және (немесе) бейнетехника құралдарын пайдалана отырып, аудиофиксациямен тіркеуге жатады. Мұндай өзара іс-қимылдардың жазбалары тиісті өзара іс-қимыл жасалған күннен бастап кемінде үш ай сақталады.

13.18. Қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті) көзделген мерзімде сыйақы төлеу жөніндегі міндетті орындамаған кезде Ломбард "Микрокредит 100 АЕК-ке дейін", "Микрокредит 100 АЕК-тен жоғары" микрокредит бағдарламалары бойынша өз қалауы бойынша (кепіл (кепіл) нысанасына өндіріп алу рәсімдері) жеңілдікті кезең өткеннен кейін құқылы:

- сауда-саттықты өткізбестен кепіл нысанасын өткізу;

- сауда-саттық өткізу арқылы кепіл нысанасын соттан тыс тәртіппен өткізу, сондай-ақ сауда-саттық өтпеді деп жарияланған жағдайда кепіл нысанасын өз меншігіне айналдыру.

Қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемелерін бұзған кезде Қарыз алушыға кемінде 1 жеңілдікті кезең берілуі мүмкін міндеттемені, оның ішінде микрокредитті өтеу мерзімін ұзарту жөніндегі міндеттемені орындамаған күннен кейінгі күннен бастап бір (бір) ай ішінде Ломбард Қағидалардың осы тармағының 1-абзацына сәйкес сауда-саттықты өткізбей кепіл нысанасын өткізуді не соттан тыс тәртіппен кепіл нысанасын өткізуді жүзеге асырмайды.

13.19. Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарт (кепілдік билет) кепіл затын сатуға немесе мұндай мүліктің Кепіл ұстаушының меншігіне өтуіне байланысты тоқтатылады.

Кепілге салынған мүлікті сату, сондай-ақ осындай мүлікті кепіл ұстаушының меншігіне

беру кезінде Ломбардтағы заттар кепілі туралы шарттың (кепіл билетінің) тоқтатылуымен бір мезгілде кепіл беруші болып табылатын Қарыз алушының міндеттемесі және микрокредит беру туралы шарт тоқтатылады.

13.20. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың орындалуын қамтамасыз етуге жасалған ломбардтағы заттар кепілі туралы шарт (кепіл билеті) бойынша кепіл нысанасын өткізу, сондай-ақ мұндай мүлікті Кепіл ұстаушының (Ломбардтың) меншігіне беру микрокредитті өтеу мерзімі өткеннен кейін 1 (бір) айдан ерте емес сауда-саттықсыз жүзеге асырылуы мүмкін.

13.21. Кепіл затын сату (сауда-саттықты өткізу жолымен және сауда-саттықты өткізбей) Ломбардтың сауда-саттықты өткізу тәртібін, кепіл затын меншікке айналдыруды айқындайтын ішкі құжаттарына сәйкес жүргізіледі.

14. КЛИЕНТТЕРМЕН (ӨТІНІШ БЕРУШІЛЕРМЕН, ҚАРЫЗ АЛУШЫЛАРМЕН) ЖҰМЫС ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

14.1. Ломбардтың өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың өтініштерін қарауы осы Қағидалардың 7-тарауының талаптарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

14.2. Ломбард өзінің қызметін адал мінез құлық қағидаттарына сәйкес микрокредиттер беру бойынша жүзеге асырады:

1) адалдық-қаржылық қызметтерді тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) мүдделері үшін олардың сенімін теріс пайдаланбай қызметті жүзеге асыру;

2) болжамды залалға жол бермеу - қаржы өнімдерін (микрокредит беру бағдарламаларын) әзірлеу, сату және қызмет көрсету кезінде ықтимал тәуекелдерді бағалауды негізге ала отырып, қаржы қызметтерін тұтынушы (Өтініш беруші, Қарыз алушы) үшін залалдар мен өзге де қолайсыз салдарларды болғызбау жөнінде шаралар қабылдау;

3) қаржылық қызметтерді тұтынушылардың (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) мақсаттарын (қажеттіліктерін) және қаржылық жағдайын ескере отырып, қаржы өнімдерін (микрокредиттеу бағдарламаларын) ұсыну;

4) қаржылық қызметті тұтынушыға өтініш берушіге, Қарыз алушыға сатып алынатын қаржы өнімін (микрокредитті) оның шарттарын, құнын, тәуекелдерін және осындай қаржы өнімін сатып алу салдарын ескере отырып, саналы түрде таңдау жасауға мүмкіндік беретін нысанда талаптарға сәйкес қаржы өнімі (микрокредиттеу бағдарламасы) туралы ақпаратты ашу;

5) әділ және тең қарым-қатынас - қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштеріне қызмет көрсету және қарау кезінде ішкі рәсімдерді бұза отырып қабылданатын кемсітушіліктің, негізсіз шектеулер мен шешімдердің болмауы;

6) мүдделер қақтығысын анықтау, болдырмау және реттеу;

7) егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, негізгі қаржы өнімін алу шарттарын нашарлатпай тек ерікті негізде қосымша қызметтер ұсыну;

8) мүгедектігі бар адамдарды және халықтың аз қозғалатын топтарын қоса алғанда, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың ақпаратқа және қаржылық өнімдерге тең қол жеткізуі;

9) Ломбардтың қаржылық қызметтерді тұтынушымен (Өтініш беруші, Қарыз алушы) өзара іс-қимылының барлық кезеңдерінде осы тармақта көрсетілген қағидаттарды сақтағаны үшін Ломбардпен жауапкершілікті қабылдауы.

14.3. Микрокредит беру кезінде адал мінез-құлық қағидаттарын іске асыру мақсатында Ломбард жауапты микрокредит беру тәсілдерін қолданады.

Жауапты микрокредит беру деп ломбардтың қаржы қызметтерін тұтынушыға – жеке тұлғаға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) оның төлем қабілеттілігі мен борыштық жүктемесін, сондай-ақ микрокредит алу мақсаттарын (қажеттіліктерін) ескере отырып, шамадан тыс берешекті болғызбау және қаржы қызметтерін тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) залал келтіру тәуекелін төмендету мақсатында микрокредит беру жөніндегі қызметті жүзеге асыруы түсініледі. Жауапты микрокредит беру ломбардтың микрокредиттер берудің алдын алуға бағытталған шаралар қабылдауын қамтиды:

1) қаржы қызметтерін тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) мақсаттарына (қажеттіліктеріне) сәйкес келмейді;

2) оның төлем қабілеттілігі мен төлем қабілеттілігі деңгейіне сәйкес келмейді;

3) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау кезінде қаржылық қызметтерді тұтынушыда (Өтініш берушіде, Қарыз алушыда) елеулі қаржылық қиындықтардың туындауына әкеп соғады.

Ломбард жауапты микрокредит беруді жүзеге асыру кезінде мынадай қағидаттарды басшылыққа алады:

1) жарамдылық принципі – микрокредит қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) мақсаттарына (қажеттіліктеріне), қаржылық жағдайына және мүмкіндіктеріне сәйкес келеді;

2) шығындарды болдырмау қағидаты – микрокредит беру туралы шешім қабылдау сәтінде қаржы қызметтерін тұтынушының төлем қабілеттілігін және борыштық жүктемесін бағалау нәтижелері бойынша микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау кезінде оның елеулі қаржылық қиындықтарының туындауына әкеп соғатын микрокредиттер беруге жол бермеу;

3) жеке бағалау қағидаты-бағалау қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) жеке мән-жайлары, оның табыстарының, міндеттемелерінің деңгейін, оның әлеуметтік мәртебесі мен отбасылық жағдайы туралы мәліметтерді қоса алғанда, ескеріле отырып жүзеге асырылады;

4) дәлелдеу принципі - Ломбард микрокредит беру туралы шешім қабылдау кезінде пайдаланылған микрокредиттің жарамдылығын бағалау мәліметтері мен нәтижелерін құжаттандыруды қамтамасыз етеді.

14.4. Ломбард консультация беру және микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт жасасу кезінде Өтініш берушіге, Қарыз алушыға қолданыстағы заңнамада көзделген микрокредит беру бағдарламасы туралы ақпаратты жеткізуге міндетті.

Микрокредиттер (микрокредиттеу бағдарламалары) туралы ақпаратты ашуды Ломбард бөлімшелерде, Ломбардтың мобильді қосымшасында (ол болған кезде) ақпаратты орналастыру, микрокредит ұсынумен байланысты жарнаманы тарату, сондай-ақ Ломбард қызметкерлерінің қаржылық қызметтерді тұтынушыларға (Өтініш беруші, Қарыз алушы) консультациялар беруі арқылы жүзеге асырады

14.5. Жалпы ақпараттандыру шеңберінде мыналар ашылады:

1) Ломбардтың толық атауы, ал Ломбардтың тауар белгісін (брендін) пайдалануы кезінде - осындай тауар белгісі туралы ақпарат;

2) байланыс ақпараты, оның ішінде Ломбард бөлімшелерінің орналасқан жері, телефоны, электрондық поштасы;

3) микроқаржы қызметін жүзеге асыруға лицензияның болуы туралы мәліметтер;

4) сенімді, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеуде (бұдан әрі- ЖТСМ) сыйақы мөлшерлемесі көрсетілген микрокредиттердің тізбесі, сондай-ақ қаржы өнімі (микрокредиттеу бағдарламасы) арналған қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) нысаналы тобы туралы ақпарат;

5) микрокредиттер бойынша жеке және заңды тұлғаларға көрсетілетін қызметтер үшін сыйақы ставкалары мен тарифтер, сыйақының қолданыстағы ставкалары мен тарифтерін, ішкі құжаттардың және оларды бекіткен (қабылдаған) органның нөмірлерін бекіту және өзгерістер енгізу күндері туралы мәліметтерді көрсете отырып.

14.6. Ломбардтың интернет-ресурсында (бар болса) талаптардың 18-тармағында көзделген ақпарат, сондай-ақ мынадай ақпарат шектелмей орналастырылады:

1) микрокредиттер беру қағидалары;

2) уәкілетті агенттердің тізілімі (олар болған кезде);

3) өтініш беруге арналған нысан, сондай-ақ микроқаржы қызметі мәселелері бойынша қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) тегін жүгіну мүмкіндігі туралы ақпарат;

4) жеке тұлғаның қаржы қызметтерін тұтынушының (Қарыз алушының) микроқаржы қызметі туралы Заңның 9-2-бабының 2-тармағына сәйкес ұсынылатын шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішінің нысаны;

5) микроқаржы омбудсман қызметінің байланыстары.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің 3) және 4) тармақшаларында көзделген нысандар

қаржылық көрсетілетін қызметтерді тұтынушылардың өтініштерін қабылдауға және қарауға арналған бөлімде, сондай-ақ Ломбардтың мобильді қосымшасында (ол болған кезде) орналастырылады.

14.7. Ломбард өзінің интернет-ресурсында (бар болса) қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) анықтауға мүмкіндік беретін автоматтандырылған есептеу құралдарын (калькуляторларды) орналастырады:

1) өтеудің сараланған және аннуитеттік әдістерін, сондай-ақ ломбардтың ішкі құжаттарында көзделген өзге де өтеу әдістерін пайдалана отырып, микрокредит бойынша төлемдер мөлшері мен төлемдердің жалпы сомасы;

2) қаржылық өніммен байланысты барлық төлемдерді ескере отырып, ЖТСМ -нің қорытынды мәні.

Калькуляторларды пайдалана отырып қалыптастырылатын ақпарат анықтамалық сипатта болады, ол туралы ломбардтың интернет-ресурсында (бар болса) тиісті нұсқау жасалады.

14.8. Ақпаратты ашу қаржылық қызметтерді тұтынушымен (Өтініш беруші, Қарыз алушы) өзара іс-қимылдың барлық кезеңдерінде жүзеге асырылады:

1) шарт жасасқанға дейін;

2) шарт жасасу сәтінде;

3) шарттың қолданылу мерзімі ішінде.

14.9. Микрокредиттер туралы ақпарат қаржы қызметтерін тұтынушыға - клиентке (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) ауызша, жазбаша нысанда не оның сақталуын және микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде өзгеріссіз түрде жаңғырту мүмкіндігін қамтамасыз ететін нысанда тегін беріледі.

14.10. Клиентпен (Өтініш берушімен, Қарыз алушымен) жұмыс істеу кезінде Ломбард мынадай талаптарға сай келетін анық ақпаратты ұсынуға міндетті:

1) айқын және әр түрлі түсіндіруге жатпайтын мағынаны қамтиды, артық заңды және техникалық тұжырымдамаларды қолданбай баяндалады;

2) Ломбард ұсынатын қызметтің мәнін, оның маңызды шарттарын және онымен байланысты тәуекелдерді ашатын терминдер мен анықтамаларды қамтиды;

3) қарама-қайшы (екі мағыналы) немесе жаңылыстыратын мәліметтерді қамтымайды;

4) қаріптің, аралықтардың қолайлы өлшемін, сондай-ақ қажет болған жағдайда кестелерді, графиктерді және мысалдарды пайдалана отырып, көзбен шолып қол жетімді және оқылатын нысанда ресімделеді;

5) сенім білдірілген тұлға арқылы ақпарат алу мүмкіндігін қоса алғанда, мүгедектігі бар адамдар мен халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтары үшін қолжетімді нысандарда ұсынылады;

6) мәтінде немесе көрнекі ресімдеуде оларды жасыруды болдырмайтын негізгі шарттарды, құнын (қарыз алушы - заңды тұлғалардан белгіленетін және алынатын сыйақы мөлшерлемелері, комиссиялар және өзге де төлемдер), сондай-ақ микрокредитке байланысты тәуекелдерді бөлуді қамтамасыз ете отырып баяндалады және құрылымдалады.

14.11. Мүгедектігі бар адамдарға және халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарына Талаптардың 4-тарауында көзделген ақпараттан басқа микрокредиттер туралы ақпаратты ашу олардың қажеттіліктері мен ерекшеліктері ескеріле отырып жүзеге асырылады:

1) қызмет көрсетудің қолжетімді тәсілдері;

2) мүгедектігі бар адамдар мен халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтары үшін бейімделген ломбард бөлімшелерінің және өзіне-өзі қызмет көрсету құрылғыларының болуы және орналасқан жері, олардың жұмыс режимі, сондай-ақ осындай бөлімшелерде Ломбард ұсынатын қызметтер тізбесі туралы;

3) құжаттар мен мәліметтерді алудың қол жетімді форматтары;

4) қаржы қызметтерін тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) не оның сенім білдірілген тұлғасының өтініші бойынша ақпараттандыру мен қызмет көрсетудің жекелеген тәсілдерін ажырату мүмкіндігі, сондай-ақ осындай өтініш беру тәртібі туралы;

5) цифрлық объектілерді (оның ішінде операциялардың түрлері және (немесе) сомалары бойынша) пайдалана отырып микроқаржы қызметтерін көрсету кезінде шектеулер белгілеу мүмкіндігі және оларды белгілеу, өзгерту не алып тастау тәртібі туралы;

6) сенімді тұлғаның операцияларды қосымша растау сервистерінде (мұндай сервис болған кезде), оны қосу және ажырату шарттарында, растауға жататын операциялардың тізбесінде, сондай-ақ растау мерзімдері;

7) Денсаулық сақтау шектеулері кезінде қаржылық қызметтерді тұтынушының (өтініш берушінің, Қарыз алушының) құжаттарға қол қою және ерік білдіруін ресімдеудің қолжетімді тәсілдері;

8) тек қана дауыстық ақпараттандырудың автоматтандырылған жүйесімен өзара іс-қимыл жасаудың орнына қызметкерге жүгіну мүмкіндігін қоса алғанда, Ломбард қызметкерінің консультациясын алу тәртібі.

14.12. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасқанға дейін клиентпен (Өтініш берушімен, Қарыз алушымен) жұмыс істеу кезінде консультация беру кезінде Ломбардтың қызметкерлері ауызша түсіндіреді:

1) тараптардың ставкалары, құқықтары мен міндеттері туралы ақпаратты қоса алғанда, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың елеулі талаптары;

2) микрокредитке байланысты тәуекелдер, міндеттемелерді орындамаудың салдары;

3) бірлескен қарыз алушының, кепіл берушінің, кепілгердің және шарттың тарабы болып табылатын өзге де тұлғаның жауапкершілігі;

4) қосымша қызметтердің талаптары және олардан бас тарту құқығы, қосымша шығыстардың болуы туралы мәліметтерді қоса алғанда, қосымша қызметті алуға байланысты жасалатын шарттардың талаптары;

5) әр түрлі әдістермен есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын жазбаша түрде не ломбардтың цифрлық объектілері арқылы ұсына отырып, микрокредитті өтеу әдістерінің айырмашылығы, сондай-ақ қосымша қызметтерді ескере отырып және есепке алмай, ЖТСМ -ні есептеу;

6) қызмет көрсету мерзімі.

Қосымша консультация беретін Ломбард қызметкері (уәкілетті агент бар болса) қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) өзінің тегін, атын, әкесінің атын (бар болса) хабарлайды, сондай-ақ қаржылық қызметтерді тұтынушыда (Өтініш берушіде, Қарыз алушыда) туындаған мәселелер бойынша өзге де түсініктемелер береді.

14.13. Консультация беру кезінде жосықсыз тәжірибелерге, оның ішінде дәйексіз немесе жаңылыстыратын ақпарат беруге, микрокредитпен байланысты елеулі шарттар мен тәуекелдерді жасыруға, қосымша қызметтерді таңумен түсіндіруді ауыстыруға жол берілмейді.

14.14. Шарт жасасу сәтінде клиенттермен жұмыс істеу кезінде Ломбардтың қызметкерлері (уәкілетті агенттер болған жағдайда) қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) түсіндіреді:

1) микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша тараптардың құқықтары мен міндеттері;

2) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын орындау құқығы;

3) қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) бастамасы бойынша микрокредиттен бас тарту не шартты бұзу құқығы, сондай-ақ мұндай бас тартуға немесе бұзуға байланысты ықтимал шығыстар;

4) шартты мерзімінен бұрын тоқтатудың негіздері мен тәртібі;

5) өтініштерді беру тәртібі, Ломбардтың оларды қарау мерзімдері, сондай-ақ микроқаржы омбудсманна жүгіну құқығы.

Ломбардтың қызметкерлері қаржы қызметтерін тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) микрокредит (кепілдік билет) беру туралы шарттың ережелерімен танысу үшін қажетті уақыт береді.

Қаржы қызметтерін тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) алдын ала белгіленген өрістерді пайдалану арқылы микрокредит немесе қосымша қызмет алуға келісімін алуға жол берілмейді.

Кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес жеке тұлға (Өтініш беруші, Қарыз алушы) – қаржы қызметтерін тұтынушымен микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасу сәтінде Ломбард қызметкері (уәкілетті агент бар болса) микрокредитті өтеу кестесін ұсынуды

қамтамасыз етеді, ол мынадай ақпаратты қамтиды:

- 1) микрокредит сомасы;
- 2) микрокредит мерзімі;
- 3) сыйақы мөлшерлемесінің жылдық пайызбен мөлшері;
- 4) микрокредит бойынша ЖСЭЖ мөлшері (пайызбен);
- 5) микрокредитті өтеу әдісі: микрокредиттерді беру қағидаларына сәйкес есептелген микрокредитті өтеудің сараланған, аннуитеттік немесе өзге әдісі;
- 6) микрокредит бойынша негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомасын өтеу есебіне төлемдердің саны мен кезеңділігі (күні) ;
- 7) негізгі борышқа және есептелген сыйақыға бөле отырып төлем мөлшері;
- 8) негізгі борышқа және есептелген сыйақыға бөле отырып, микрокредит бойынша төлемдердің қорытынды мөлшері.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің талаптары кредит желісін беру (ашу) туралы келісімге, сондай-ақ микрокредитті өтеу микрокредит мерзімінің соңында біржолғы төлеммен жүзеге асырылатын шартқа қолданылмайды.

14.15. Микрокредит беру туралы шартқа қызмет көрсету кезеңінде Ломбард қаржы қызметтерін тұтынушының (қарыз алушының) немесе кепіл берушінің (заңда көзделген микрокредит беру құпиясын жария етуге қойылатын талаптарды сақтай отырып) сұрау салуы бойынша сұрау салуды алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде оған жазбаша нысанда және/немесе қарыз алушының сұрау салуында көзделген тәсілмен және/немесе қарыз алушының сұрау салуы жіберілген тәсілмен және/немесе өзге де тәсілмен ұсынады микрокредит беру туралы шартта көзделген:

- 1) ломбардқа төленген ақша сомасына;
- 2) мерзімі өткен берешектің мөлшері (бар болса);
- 3) борыш қалдығы;
- 4) кезекті төлемдердің мөлшері мен мерзімдері;
- 5) кредит беру лимиті (бар болса).

14.16. Ломбард клиентпен жұмыс шеңберінде Қарыз алушыға микрокредит беру шарты бойынша берешекті өтеу есебіне клиент - Қарыз алушының келіп түсетін ақшасын бөлу туралы ақпаратты, берешектің жоқ екендігі туралы, қайтарылуға тиісті соманың мөлшері туралы Ломбардтың міндеттерін реттейтін осы Қағидалардың шарттарында (Қағидалардың 8-тарауының 8.3-тармақтары), Талаптардың 32, 33, 35-тармақтарында көзделген мерзімдерде және тәртіппен анықтаманы ұсынады.

14.17. Ломбардтың мерзімі өткен берешегі бар қаржы қызметтерін тұтынушымен (Қарыз алушымен) және (немесе) оның өкілімен және (немесе) ұйыммен міндеттемелерге байланысты үшінші тұлғамен шарт шеңберінде өзара іс-қимылы Талаптардың 8-тарауының, осы Қағидалардың 9-тарауының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

14.18. Осы Қағидалардың 14.20-тармағында көзделген жосықсыз практикалар Ломбардтың және (немесе) оның қызметкерлерінің (уәкілетті агенттердің немесе әріптестік келісімдер шеңберінде үшінші тұлғалардың) микрокредиттер беру бойынша қаржылық қызметтер көрсету кезінде адал мінез-құлық қағидаттарын бұзумен байланысты әрекеттері (әрекетсіздігі) ретінде қаралады.

14.19. Микрокредиттер беру және клиенттермен (Өтініш берушімен, Қарыз алушымен) жұмыс істеу бойынша қызметтер көрсету кезінде Ломбард жосықсыз практика белгілерін анықтау және олардың алдын алу және жою үшін қажетті түзету шараларын қабылдау мақсатында қаржылық қызметтерді тұтынушылармен (Өтініш берушілермен, Қарыз алушылармен) өзара іс-қимылды жүзеге асыратын өз қызметкерлерінің қызметіне тұрақты мониторингті қамтамасыз етеді.

14.20. Жосықсыз практикаларға Ломбардтың, оның қызметкерлерінің мынадай әрекеттері (әрекетсіздігі) жатады:

- 1) қаржы қызметтерін тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) құқықтарына қысым жасайтын және өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүрлеріне сәйкес мәміле мәніне қатысы жоқ қосымша талаптар немесе шарттар белгілей отырып микрокредит беру;
- 2) деректерді қасақана бұрмалау;

3) борыштық жүктеме коэффициенті есебінен қаржылық қызметтерді тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) қолданыстағы міндеттемелерін алып тастау;

4) микрокредит сомасын және (немесе) мерзімін тек қана белгіленген реттеуші талаптарға формальды сәйкестігі мақсатында кейіннен өзгерту;

5) микрокредиттің нақты құнын, қолданылатын мөлшерлемелерді қоса алғанда, оның елеулі шарттары туралы ақпаратты жасыру, бұрмалау, оның ішінде:

микрокредит туралы жалған ақпарат тарату;

тұтынушының саналы шешім қабылдауы үшін қажетті микрокредиттің елеулі шарттары, құны мен тәуекелдері туралы ақпаратты бермеу;

6) қаржы қызметтері тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) құқығы туралы ақпаратты жасыру кезінде қосымша қызметпен микрокредит ұсыну қосымша қызметті сатып алудан бас тарту, оның ішінде:

алу қосымша қызметті, оның ішінде өзге қаржы ұйымы ұсынатын қызметті сатып алуға байланысты болатын шартты белгілеу;

микрокредитті ресімдеу кезінде қосымша қосымша қызметтерді сатып алуға ынталандыру;

ерікті сақтандыру шартын және ақылы қызметтер көрсетуге арналған өзге де шарттарды жасаспай микрокредит беру туралы шарт жасасу мүмкіндігі туралы ақпарат ұсынбау;

қаржы қызметтерін тұтынушы (өтініш беруші, Қарыз алушы) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге байланысты емес ерікті сақтандыру шартын жасасудан бас тартқан жағдайда микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) бойынша сыйақы мөлшерін ұлғайту;

ерікті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының сомасын міндетті түрде берілетін микрокредит сомасына қосу;

микрокредит беру туралы қысқа мерзімді шарттар жасасу кезінде өмірді сақтандыру шартын міндетті түрде жасасу талаптарын белгілеу; қаржылық қызметтерді тұтынушының келісімін алмай, қосымша қызметтерді сатып алу туралы ұсыныстары бар хабарламаларды және (немесе) хабарламаларды жіберу;

7) тікелей немесе жанама ынталандыратын ломбард қызметкерлерін (уәкілетті агенттер немесе серіктестік келісімдер шеңберінде үшінші тұлғалар) ынталандыру, тиімділікті бағалау және сыйақы жүйелерін белгілеу немесе қолдану: қаржы қызметтерін Тұтынушының (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) қосымша қызметті сатып алудан бас тарту құқығы туралы ақпаратты жасырған кезде қосымша қызметпен микрокредит алуды ұсыну;

қаржылық қызметтерді тұтынушылардың мақсаттары мен мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтін микрокредиттер беру;

талаптарды сақтамау, оның ішінде сыйақыны тек қана сату көлеміне, жасалған шарттар санына не қызмет көрсету сапасын есепке алмағанда берілген микрокредиттердің мөлшеріне байланыстыру жолымен;

8) қаржылық қызметтерді төлемге қабілетсіз тұтынушының (Қарыз алушының) берешегін осындай қаржылық қызметтерді тұтынушы үшін нақты экономикалық тиімділікке қол жеткізбей формальды реттеу, оның ішінде:

ай сайынғы төлем мөлшерінің төмендеуіне және (немесе) қаржылық қызметтерді тұтынушы (қарыз алушы) үшін міндеттемелерді орындау талаптарының өзгеше жақсаруына әкеп соқтырмайтын микрокредит беру туралы шарт мерзімінің ұлғаюы;

қосымша қызметтерді қосу арқылы микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту;

міндеттемелерді орындаудың нақты қабілетін есепке алмағанда, төлем қабілетсіздігінің сыни деңгейінде деп жіктелген қаржы қызметтерін тұтынушыларға (Қарыз алушыларға) микрокредит беру туралы шарттардың талаптарын өзгерту;

9) қаржы өнімдерін ұсыну кезінде ұйымның адал мінез-құлық стандарттарын бұзатын өзге де әрекеттер (әрекетсіздік), оның ішінде:

микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту туралы өтініштерді қоса алғанда, қаржы қызметтерін тұтынушылардың өтініштерін қарау мерзімдерін әдейі созу;

берешекті өндіріп алу кезінде заңсыз әрекеттерді қолдану не қолданамын деп қорқыту, қорлау сөздерін пайдалану.

14.21. Ломбард қызметтерін төлемге қабілетсіз тұтынушылармен жұмыс істеу кезінде берешекті өндіріп алуға жауапты іскерлік тәжірибелер, оның ішінде қызметтерді тұтынушыны (Қарыз алушыны) хабардар ету және берешекті өндіріп алу кезіндегі өзара іс-қимыл тәртібі осы Қағидалардың 9-тарауында айқындалған.

14.22. Клиенттермен жұмыс шеңберінде Ломбард жыл сайын қаржы өнімдерінің (микрокредит беру бағдарламаларының) шарттарын, олармен байланысты тәуекелдер мен салдарларды түсінуді, сондай-ақ негізделген және дербес шешімдер қабылдау қабілетін қалыптастыру мақсатында қаржы қызметтерін қолданылып жүрген және ықтимал тұтынушылар - жеке тұлғалардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) қаржылық сауаттылығы бағдарламасын әзірлейді және бекітеді.

14.23 Қаржылық сауаттылықты арттыруға арналған ақпарат мынадай талаптарға сәйкес келеді:

жеке өзара іс-қимылды қоса алғанда, қаржылық қызметтер көрсету кезінде және ұйымның цифрлық объектілерін пайдалану кезінде қол жетімді;

қаржы ұйымдары бөлімшелерінің мүгедектігі бар адамдарға және халықтың басқа да қозғалысы шектеулі топтарына қызмет көрсету бойынша қолжетімділігі жөніндегі ұлттық стандарттың талаптарын ескере отырып, мүгедектігі бар адамдар мен халықтың қозғалысы шектеулі топтары үшін бейімделген; мысалдар, есептер, кестелер және көрнекі материалдар қоса беріледі.

14.24. Ломбардтың қаржылық сауаттылық бағдарламасы, оның ішінде мынадай бағыттарды қамтиды:

1) ұсынылатын қаржы өнімдерінің (микрокредит беру бағдарламаларының) және шарттардың талаптарын түсіндіру, оның ішінде:

проценттер мен төлемдерді есептеу тетіктерін;

сыйақы ставкаларын;

2) қаржы қызметтерін тұтынушылардың (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) құқықтары мен міндеттері туралы, оның ішінде құқық туралы хабардар ету:

толық ақпарат алу үшін;

дауларды сотқа дейін реттеу құралдарын қоса алғанда, өтініш беруге және өз құқықтарын қорғауға;

3) туралы хабардар етуді көздейтін цифрлық қаржылық сауаттылық:

мобильді қосымшаларды қауіпсіз пайдалану;

алаяқтық тәуекелдері;

дербес деректерді және өзге де мәліметтерді қорғау тәсілдері;

қол жетімділікті жоғалту, деректердің бұзылуы және рұқсат етілмеген операциялар кезіндегі қажетті әрекеттер;

4) халықтың осал топтары үшін арнайы шаралар, оның ішінде:

табысы төмен және білім деңгейі бар клиенттер;

қарт адамдарды;

мүгедектігі бар адамдар мен халықтың аз қозғалатын топтары.

14.25. Қызметтерді тұтынушыларды (Өтініш берушілерді, Қарыз алушыларды) хабардар етуде мінез-құлық құралдарын қолдану, мыналарды қоса алғанда:

үлгілік қателерден ескерту мен түсінік беру (ең төменгі төлемді енгізу кезінде артық төлеудің ұлғаюы мүмкіндігі туралы хабарламалар, кешіктіру салдары туралы хабарламалар, дербес деректерді қорғау жөніндегі талаптарды сақтамау туралы ескертулер, кодтар мен парольдерді беруге жол бермеу туралы ескертулер және басқа да ескертулер);

негізгі тәуекелдерге визуалды екпін;

тұтынушы қабылдаған қаржылық қызметтердің ықтимал салдарын сипаттау.

14.26. Қаржылық сауаттылықты арттыру жөніндегі іс-шаралар, оның ішінде:

қаржы қызметтерін тұтынушыларды (Өтініш берушілерді, Қарыз алушыларды) цифрлық объектілерді пайдалана отырып, қаржы өнімдерін ұсыну ерекшеліктері, олармен байланысты тәуекелдер және заңсыз қол жеткізу мен алаяқтықтан қорғау тәсілдері туралы хабардар ету;

оқыту және түсіндіру материалдарын цифрлық объектілер интерфейстеріне (мобильді қосымшалар) интеграциялау.

10.27. Ломбард өзінің интернет-ресурсында (бар болса) жиі қойылатын сұрақтарға жауаптарды, қаржы өнімдері бойынша түсіндірмелерді, сондай-ақ оқыту материалдарын қамтитын қаржылық сауаттылық жөніндегі бөлімнің болуын қамтамасыз етеді.

14.28. Ломбард жыл сайын:

қаржылық сауаттылықты арттыру жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалайды;

бағалау нәтижелері мен анықталған мінез-құлық тәуекелдерін ескере отырып, қаржылық сауаттылық бағдарламасын түзетеді.

14.29. Ломбардтың қаржылық сауаттылық деңгейін арттыру бойынша жүргізген жұмысы шеңберінде ломбард интернет-ресурста және (немесе) ломбард бөлімшелеріндегі ақпараттық стенділерде мынадай ақпаратты орналастыра алады:

1) кең ауқымдағы қаржы тақырыбы бойынша қарапайым қолжетімді тілде жазылған ғылыми-танымал жарияланымдар;

2) қаржы тақырыптары бойынша вебинарлар (аудиоконференциялар) кестелері (микрокредиттер беру, микроқаржы заңнамасын түсіндіру мәселелері бойынша және т.б.);

3) жеке қаржылық дағдылар мен құзыреттерді бағалауға арналған тестілер;

5) клиенттердің (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) күнделікті өмірінде тануы және болдырмауы тиіс алаяқтық схемалардың мысалдары.

6) "Калькулятор" - қаржылық қызметті тұтынушыға (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) мыналарды анықтауға мүмкіндік беретін жылдам есептеу құралы:

1) өтеудің сараланған және аннуитеттік әдістерін, сондай-ақ осы Қағидаларда және микрокредиттеу бағдарламаларында көзделген өзге де өтеу әдістерін пайдалана отырып, микрокредит бойынша төлемдер мөлшері мен төлемдердің жалпы сомасы;

2) қызметке байланысты барлық төлемдерді ескере отырып, оның қорытынды мәнін көрсете отырып, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі.

Жоғарыда келтірілген ақпарат қаржылық сауаттылықтың әртүрлі деңгейлері бар адамдардың кең ауқымына арналған.

Интернет-ресурс материалдарын пайдаланудың құқықтық режимі жарияланым көлемі мен мерзімдері бойынша қандай да бір шектеусіз кез келген БАҚ-та, Интернет желісінің ашық көздерін қоса алғанда, кез келген ақпарат тасығыштарда жаңғыртуға рұқсат етілген орналастырылған деректерге еркін және ашық қол жеткізуді болжайды. Интернет-ресурстың жарияланымдарын қарызға алу кезінде орындалуы міндетті жалғыз талап - оны бастапқы дереккөз ретінде көрсету. Ұсынылған ақпарат тек ағартушылық мақсаттарға қызмет етеді және уәкілетті органның интернет-ресурсынан алынған ақпарат сияқты ресми сипатта болмайды.

14.30. Ломбард қызметкері қарыз алушымен микрокредит (кепіл билетін) беру туралы шарт жасасар алдында қарыз алушының қаржылық сауаттылығына қойылатын ең төменгі талаптардың тізбесін түсіндіреді, атап айтқанда, Қарыз алушы:

- жеке қаржының жай-күйін бақылау;

- жеке кірістер мен шығыстарды жоспарлау;

- қаржылық қауіпсіздік қорын құру және күтпеген жағдайларға арналған ұзақ мерзімді жинақтар жасау;

- қажетті қаржылық ақпаратты іздеу, бағалау және пайдалану дағдыларын меңгеру;

- қаржылық қызметтерді орынды таңдау;

- кірістерге сәйкес келмейтін қарыздардан қашу, олар бойынша төлемеулерді болдырмау, қаражат бойынша өмір сүру;

- қаржылық қызмет көрсету саласындағы өз құқықтары мен заңды мүдделерін білу және оларды қорғай білу;

- қаржылық алаяқтық белгілерін тани білу;

- қаржы қызметтері нарығындағы тәуекелдер туралы түсінігі болуы;

- өмірлік циклдің барлық кезеңдерінде жеке және отбасылық қаржыны ұзақ мерзімді жоспарлауды жүргізуге қабілетті болу.

Ломбард қаржылық сауаттылық деңгейін арттыруға ықпал ететін қосымша жүйелі шаралар қолдануға, оның ішінде ақпараттық буклеттерді таратуға, тақырыптық іс-шараларда микрокредит беру тақырыбын жария етуге және Ломбардтың қызметкерлері үшін қаржылық сауаттылық деңгейін арттыру жөніндегі оқыту бағдарламаларын енгізуге құқылы.

15. ЛОМБАРД ПЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫ (ӨТІНІШ БЕРУШІ, ҚАРЫЗ АЛУШЫ) АРАСЫНДАҒЫ КЕЛІСПЕУШІЛІКТЕРДІ РЕТТЕУ КЕЗІНДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫМЕН (ӨТІНІШ БЕРУШІМЕН, ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН) ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ОМБУДСМАНМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ТӘРТІБІ

15.1. Қарыз алушы - жеке тұлға Ломбардтың шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде «Микроқаржы ұйымы туралы» ҚР Заңының 9-2-бабы 3-тармағы бірінші бөлігінің 3) тармақшасында көзделген жағдайларда немесе микрокредит беру туралы шарттың талаптарын мерзімінде өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде, «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-2-бабы 3-тармағының бесінші бөлігінде көзделген жағдайларда микроқаржы омбудсманына бір мезгілде Ломбардты хабардар ете отырып, жүгінуге құқылы.

15.2. Микроқаржы омбудсманы жеке тұлға - Қарыз алушының өтінішін оның Ломбардқа жүгінгеніне және Ломбардпен микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізбегеніне дәлелдемелер ұсынған кезде қарайды.

15.3. Жеке тұлғаның және ломбардтың құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін қанағаттандыру туралы келісімге қол жеткізу мақсатында Микроқаржы ұйымы мен оның өтініші бойынша жеке тұлға арасында жасалған микрокредит беру туралы шарттан туындайтын келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын тәуелсіз жеке тұлға, сондай-ақ "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңының 29-1-бабының 2-тармағында көзделген жағдайларда микроқаржы омбудсманы болып табылады.

15.4. Микроқаржы омбудсманы Қарыз алушының өтініші негізінде жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушы мен осындай қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға арасында туындайтын келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асырады.

Микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға микроқаржы омбудсманымен өзара іс-қимыл жасауға және микроқаржы омбудсманы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелері оларға сатып алынған Қарыз алушы жүгінген кезде микрокредитке байланысты кез келген сұрау салынған ақпарат пен мәліметтерді беруге міндетті.

15.5. Микрокредит беру құпиясы микроқаржы омбудсманына микрокредит беру туралы шарттан туындайтын, оның ішінде құқықтары (талаптары) "Микроқаржы ұйымы туралы" ҚР Заңының 9-1-бабы 5-тармағының 4-тармағында және бірінші бөлігінде көрсетілген тұлғаға берілген келіспеушіліктерді реттеу жөніндегі Қарыз алушы-жеке тұлғалардың қарауындағы өтініштері бойынша ашылуы мүмкін.

15.6. Шешімді микроқаржы омбудсманы жеке өзі қабылдайды және жазбаша нысанда дауға қатысушы тараптардың назарына жеткізіледі.

Шешімдер қабылдау кезінде микроқаржы омбудсмені Қазақстан Республикасының заңнамасын және жасалған шарттардың талаптарын басшылыққа алады.

15.7. Микроқаржы омбудсманы өтініштерді қарамайды:

1) соттың қарауына қабылданған және (немесе) олар бойынша заңды күшіне енген сот актісі бар;

2) олар бойынша өтініш беруші тұлға микрокредит беру туралы шарт шеңберінде туындаған жағдайды реттеу мақсатында микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаға оның Ломбардқа жүгінгеніне жазбаша дәлелдеме ұсынбаса;

3) істің жаңа мән-жайлары болмаған кезде қайта жіберілген.

15.8. Микроқаржы омбудсманының шешімі қарыз алушы – жеке тұлға қабылдаған жағдайда, қарыз алушы – жеке тұлға микрокредит беру туралы жасасқан шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға Ломбард үшін міндетті.

Өтінішті қарау нәтижелері мүдделі тараптар немесе олардың өкілдері қол қоятын хаттамамен ресімделіп, оны жеке тұлға мен Ломбардтың, Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт (кепілдік билет) бойынша құқық (талап) берілген тұлғаның назарына жеткізеді.

15.9. Микрокредит (кепілдік билеттер) беру туралы шарттар бойынша міндеттемелерді

орындау шарттарын өзгертуге қатысты Қарыз алушылардың - жеке тұлғалардың өтініштері бойынша микроқаржы омбудсманы тараптардың өзара қолайлы шешімге қол жеткізуіне және микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау шарттарын өзгерту туралы тараптармен келісілген шешім қабылдауға жәрдемдеседі.

Микроқаржы омбудсманының шешімімен келіспеген жағдайда мүдделі тарап сотқа жүгінуге құқылы.

15.10. Микрокредит беру туралы Қарыз алушымен жасалған шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға Ломбард микроқаржы омбудсманының шешімін ол белгілеген мерзімде орындамаған жағдайда микроқаржы омбудсманы бес жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы уәкілетті органға хабарлауға міндетті.

Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаның микроқаржы омбудсманының шешімін орындау мерзімі, егер тараптардың келісімі бойынша өзгеше мерзім белгіленбесе, күнтізбелік отыз күнді құрайды.

16. МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАРҒА ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ МОБИЛЬДІЛІГІ ТӨМЕН ТОПТАРЫНА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ТӘРТІБІ

16.1. Клиенттермен (өтініш берушілермен, қарыз алушылармен) тікелей өзара іс-қимылды жүзеге асыратын ломбард қызметкерлері:

микрокредит беру туралы ақпаратты, микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шартты жасасу талаптарын дұрыс және толық көлемде ұсыну;

өзімен бірге Ломбард қызметкерінің тегі, аты, әкесінің аты және лауазымы көрсетілген бейдждің болуы;

клиенттен (Өтініш берушіден, Қарыз алушыдан) алынған микрокредит берудің заңмен қорғалатын құпиясын құрайтын мәліметтердің құпиялылығын қамтамасыз етуге міндетті.

16.2. Ломбардтың құқығы жоқ:

қосымша қаржылық қызметтерді ұсыну кезінде клиентке психологиялық қысым көрсету;

клиенттің қосымша қызметтерді алуға келісімін автоматты түрде қою;

микрокредит беру туралы шарттың елеулі талаптарын жасыруға немесе клиентті жаңылыстыруға бағытталған көрнекі немесе өзге де айла-тәсілдерді қолдану.

16.3. Қосымша қызметтер ұсынылған кезде клиентке қызмет, елеулі шарттар туралы, сондай-ақ микрокредит беру шарттарын нашарлатпай қызметтен бас тарту құқығы туралы толық ақпарат беріледі.

16.4. Мүгедектігі бар адамдарға (бұдан әрі - МБА) және халықтың мобильдігі төмен топтарына (бұдан әрі - ХМТ) қызмет көрсету қаржы ұйымдары бөлімшелерінің мүгедектігі бар адамдарға және халықтың басқа да аз қозғалатын топтарына қызмет көрсету бойынша қол жетімділігі жөніндегі ұлттық стандарттың (ҚР СТ 3844-2023) талаптарын ескере отырып жүргізіледі.

16.5. Өзара іс-қимыл ерекшеліктері:

16.5.1. Тірек-қимыл аппараты бұзылған МБА және ХМТ қызмет көрсету кезінде Ломбард қызметкерлері:

- клиенттің (Өтініш берушінің, Қарыз алушының) өз бетінше орын ауыстыруы қиын болған жағдайларда Ломбардтың үй-жайына кіруге, қажетті маманды және қажетті операцияны таңдауға көмектесу, күту залында (бөлімшеде), терезеге (кассаға) немесе оған қызмет көрсету орнына дейін сүйемелдеп апаруға жәрдемдеседі.

16.5.2. Ломбард қызметкерлерінің МБА және ХМТ қызмет көрсетуі мыналарды көздейді:

- ломбард бөлімшелерінде МБА және ХМТ бірінші кезектегі қызмет көрсету;

- МБА мен ХМТ Ломбард қызметкерлері тарапынан ахуалдық көмекті пайдалану мүмкіндігі;

- Ломбард қызметкерлерінің нормативтік-құқықтық база туралы, мүгедектікті түсіну тәсілі, оның ішінде МБА мен ХМТ сәйкестендіру мүмкіндігі туралы хабардар болуы;

- МБА және ХМТ қызмет көрсетуге тартылған персоналды даярлау және оқыту;

- есту қабілеті бұзылған МБА клиенттері (Өтініш берушілер, Қарыз алушылар) үшін онлайн сурдоаудармашы қызметінің болуы.

16.5.3. МБА және ХМТ қызмет көрсетуден және қызмет көрсетуден бас тартуға жол

берілмейді.

16.5.4. Ломбардтың шағын несие беруі барлық санаттағы МБА үшін қол жетімді болуы керек.

16.5.5. Ломбард қызметкерлері клиентке (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) ағза функцияларының әртүрлі бұзылыстарымен өзара іс-қимыл жасау және ахуалдық көмек көрсету кезінде:

- клиентті уақтылы көзбен шолып анықтау (жолсерік иттің, мүгедек арбаның, зағиптарға арналған көзілдіріктің және/немесе таяқтың, есту аппаратының немесе өзге де ассистивтік технологиялар мен құрылғылардың болуы);
- қарым-қатынас жасау кезінде этикет ережелерін сақтау;
- қызметкер мен клиент (Өтініш беруші, Қарыз алушы) қызмет көрсету шеңберінде қажетті операцияларды жасаған кезде клиенттерді сүйемелдеу қағидаларын сақтау;
- клиенттен (Өтініш берушіден, Қарыз алушыдан) барынша тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін қызметкерлердің іс-қимылы туралы тікелей нақтылау;
- неғұрлым қолайлы қызмет көрсету үшін қолжетімді шараларды қолдану;
- егер клиент қарым-қатынас жасаудың өзге тәсілін таңдамаса, оның ілесіп жүрушісімен емес, клиентпен (Өтініш берушімен, Қарыз алушымен) қарым-қатынас жасауды;
- клиентке (Өтініш берушілерге, Қарыз алушыларға) қызмет көрсету процесінде стрестік факторларды барынша азайту.

16.5.6. Ломбард эмоционалдық интеллектінің дамуын, ломбард қызметкерлерін, сондай-ақ клиенттермен тікелей өзара іс-қимылды жүзеге асыратын тұлғаларды (оның ішінде міндеттеріне қаржы операцияларын жасау кіретін мамандарды, касса қызметкерлерін және бөлімше әкімшілерін) оқытуды және олардың құзыретін арттыруды қамтамасыз етеді, бұл ретте оқу процесіне лекторлар мен МБА жаттықтырушылары ретінде қатысу мүмкіндігін көздейді.

16.5.7. Ломбард қызметкерлері клиенттерге (Өтініш берушілерге, Қарыз алушыларға) қызмет көрсету принциптерін және клиенттердің (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) ағзасы функцияларының бұзылуының нақты түрін ескере отырып, микрокредиттер берудің негізгі аспектілерін іске асыруды қамтамасыз етуге тиіс.

16.5.8. Ломбардтың қызметкерлері клиентке (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) бастапқы қызмет көрсету кезінде және оның келісімімен ол туралы мәліметтерге мыналарды енгізеді: организм функцияларының бұзылу түрі, клиенттің қызмет көрсетуінің шектеулері мен ерекшеліктері туралы, сондай-ақ осы клиентке ілесіп жүретін адам туралы:

- төтенше жағдай туындаған кезде эвакуациялау қажет болған жағдайда клиенттерге үй-жайдан шығуға көмек көрсетуді қамтамасыз етеді.

16.6. Ақпарат алудың қол жетімді нысандары

16.6.1. Ломбард бөлімшелерінде ымдау тілі маманының келіссөздерге қатысуы немесе ымдау тілін меңгерген Ломбардтың маманымен жазбаша қарым-қатынас немесе жеке сурдоаудармашы арқылы қарым-қатынас немесе МБА мен ХМТ-ге тиесілі мобильді құрылғыны пайдалана отырып, сурдоаударманың қашықтықтан қызмет көрсетуін пайдалану арқылы онлайн-бейнеконсультация өткізу қамтамасыз етіледі.

16.6.2. Ломбард қызметкерлері клиенттің назарына олардың нақты және толық мазмұнын жеткізу мақсатында танысу үшін микрокредит беру туралы шарттың стандартты нысанының, микрокредиттер беру қағидаларының электрондық көшірмесін алу мүмкіндігі туралы клиентке хабарлайды.

16.6.3. Ломбард клиенттің келісімі болған кезде, оның ішінде ол туралы мәліметтерде тиісті белгілер болған кезде клиентке қызмет көрсету кезінде еріп жүретін адамның болуына кедергі жасамайды.

16.6.4. Тиісті заңнамалық базадан басқа, жұмысшылардың тиісті біліктілігін қамтамасыз ету үшін Ломбард:

- клиенттерге қызмет көрсету бойынша ломбардтың ішкі регламенттерін, сондай-ақ анықтамалық және оқыту материалдарын зерделеуге жәрдемдеседі;
- клиенттерге қызмет көрсету процесінде ахуалдық көмек көрсету жөніндегі талаптарды көздейтін бөлімшелерде жұмыс істейтін Ломбардтың қызметкерлеріне арналған тізімді толықтырады;

- қызметкерлерді клиентке (Өтініш берушіге, Қарыз алушыға) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сілтеме жасай отырып, оған микрокредит беру (микрокредит беру туралы шарт жасасу) мүмкін болмаған жағдайда бас тарту себептерін түсіндіру дағдыларына үйретеді;

- клиенттердің (Өтініш берушілердің, Қарыз алушылардың) кемсітпеушілік саясаты мақсатында сұрау салу бойынша жазбаша нысанда дәлелді бас тартуды ұсынады. Ломбардтың қызметкерлері клиентке, оның өкіліне не клиенттің қатысуымен оны алып жүретін адамға қағаз тасымалдағышта тиісті құжат жасайды және береді;

- байланыс орталықтарының, онлайн-чаттардың және онлайн-бейне консультациялардың қызметкерлері үшін клиенттермен (Өтініш берушілермен, Қарыз алушылармен) дұрыс қарым-қатынасты қамтамасыз ететін әңгімелесу сценарийлерінің (сценарийлерінің) болуын көздейді;

- клиентке оның үй-жайы бойынша ыңғайлы қозғалуы, қызмет көрсетуі және өзіне-өзі қызмет көрсетуі үшін бөлімшеде бар өзіне қолайлы бейімдеу шешімдері туралы (бөлімшелерде қарама-қарсы таңбалардың, тактильді едендік және қабырғалық көрсеткіштер мен тактайшалардың, дыбыс күшейткіштердің (индукциялық ілмектердің), дыбыстық ақпараттың, клиентке қызмет көрсетуге арналған арнайы орындардың, клиенттердің қажеттіліктеріне бейімделген банкоматтардың орналасуы туралы және т.б.) сондай-ақ бөлімшеде ыңғайлы қызмет көрсету және операцияларды жүзеге асыру, сондай-ақ микрокредиттер беру бойынша қызметтерді толыққанды алу үшін әртүрлі бұзушылықтары бар клиенттерге талап етілуі мүмкін ассистивті технологиялар мен құрылғылардың болуы туралы хабарлайды;

- клиенттің сұрауы бойынша клиентке ломбардта бар арнайы өнімдер мен қызметтер туралы, сондай-ақ клиенттер үшін қолданыстағы жеңілдікті шарттар, ставкалар, тарифтер және қызмет көрсету нұсқалары (бар болса) туралы хабарлайды;

- бұзушылықтар салдарынан қолын қоя алмайтын клиентке Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын ескере отырып, құжатқа қол қоюдың қолда бар нұсқаларын өз бетінше қоюды ұсынады (клиент өкілінің қол қоюы, сондай-ақ қол қоюға арналған құжаттың белгілі бір жолағының шекарасын белгілеуге арналған мамандандырылған трафарет сияқты бейімделу құрылғысын пайдалана отырып қол қою);

- клиенттердің осы санатына қашықтықтан қызмет көрсетуге арналған бейімделу шешімдері, сондай-ақ қашықтықтан арналарды (байланыс орталықтарын, онлайн-бейнеконсультацияларды) және қашықтықтан сәйкестендіру мен сәйкестендіруді пайдалана отырып, қаржылық қызметтерге қол жеткізудің өзге де мүмкіндіктері туралы клиентті хабардар етеді. Клиенттер үшін маңызды операциялардың жасалғанын растайтын бірнеше баламалы арнаның болуын және оны пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз етеді: телефон қоңырауы, чат, смс, бейне-чат және т.б.

16.7. Сенім білдірілген тұлғаның қатысуы:

16.7.1. Ломбард қызметкерлері клиенттің жеке сурдоаудармашысының немесе тифлосурдоаудармашысының қатысуына (сенім білдірілген адамның қатысуына) кедергі келтірмейді.

16.7.2. Егер соқыр, саңырау немесе нашар еститін клиентке ілесіп жүруші өзінің ымдау тілі маманы (сурдоаудармашы, тифлосурдоаудармашы) болып табылатынын айтса, онда Ломбард қызметкері ымдау тілі маманынан белгіленген үлгілерге/үлгілерге сәйкес тиісті құжаттарды көрсетуін және олардың көшірмелерін, сондай-ақ жеке куәлігінен басқа (төлқұжат), аудармашыдан білімі және біліктілігі туралы құжатты сұрату.

16.7.3. Қауіпсіздік мақсатында тиісті техникалық мүмкіндік болған жағдайда Ломбард қызметкерлері ымдау тілінің маманымен қызмет көрсетудің бейнежазбасын жүргізуге құқылы, бұл туралы оған және клиентке алдын ала ескертеді. Ломбард қызметкерлері ымдау тілінің маманынан микрокредит беру туралы шартқа құжаттың мәтіні бұрмалаусыз аударылғанын көрсете отырып, өз қолын қоюды сұрауға құқылы.

16.7.4. Ұмдау тілінің маманы - сурдоаудармашы, тифлосурдоаудармашы өзінің біліктілігін растаудан және сенімділікке аудармасын растаудан басқа Ломбардтың қызметкері берген өзіне белгілі болған ақпаратты (микрокредит беру құпиясы, дербес деректерді қорғау) жария етпеу туралы міндеттемеге қол қоюы тиіс.

16.7.5. Сенім білдірілген тұлға заңда көзделген тәртіппен нотариуста куәландырылған сенімхат негізінде Қарыз алушының атынан микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасасады.

17. ҚАҒИДАЛАРҒА ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ

17.1. Ломбардтың осы Қағидаларда көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Қағидаларға біржақты тәртіппен өзгерістер мен толықтырулар енгізуге құқығы бар.

17.2. Ломбард сыйақы мөлшерлемелерін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге құқылы емес.

17.3. Осы Қағидаларға өзгерістер мен толықтырулар енгізілген кезде Ломбард Өтініш берушілерді, Қарыз алушыларды Қағидалардың шарттарымен (өзгерістерімен) таныстыру мақсатында қағидаларды Өтініш берушілерге, Қарыз алушыларға қызмет көрсетуді жүзеге асыратын Ломбард бөлімшелерінде орналастырады.

17.4. Қағидалар Ломбард бөлімшелерінде орналастырылған сәттен бастап Қағидаларға енгізілген кез келген өзгерістер мен толықтырулар Ломбардпен микрокредит беру туралы шарттар (кепіл билеттері) жасалған барлық адамдарға қолданылады.

18. БАСҚА ШАРТТАР

18.1. Қарыз алушы микрокредит (Кепіл билеті) беру туралы шарт жасаса отырып, микрокредит (Кепіл билеті) беру туралы шартқа қол қою үшін барлық құқықтарының және толық әрекет қабілеттілігінің болуын қамтамасыз етеді. Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарт жасай отырып, әрекет етуге қабілетті тұлға бола отырып, шарттың барлық талаптарымен, осы Қағидалармен танысқанын растайды, шарттың барлық ережелері оған түсінікті және ол шарттың талаптарына қатысты жаңылыстырылмаған.

Қарыз алушы микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың барлық талаптарының, оның ішінде сыйақының, микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының мөлшерінің оған сәйкес келетіндігін және ол үшін өте тиімсіз болып табылмайтындығын растайды.

Қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті) жасаса отырып, өзінің іс-әрекетінің мәнін толық түсінетінін, шарттың талаптарымен келісетінін және оның талаптарын қабылдайтынын мойындайды.

Сондай-ақ, қарыз алушы микрокредит беру туралы шарттың (кепіл билеті) алдау, зорлық-зомбылық, қауіп-қатердің ықпалымен жасалмағанын және өзі үшін өте қолайсыз шарттардағы ауыр жағдайлардың тоғысуы салдарынан жасалмағанын растайды.

18.2. Микрокредит беру туралы шарт (Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарт) кепіл нысанасының өткізілуіне немесе мұндай мүліктің кепіл ұстаушының меншігіне өтуіне байланысты тоқтатылады. Кепілге салынған мүлікті сату кезінде, сондай-ақ мұндай мүлік Кепіл ұстаушының меншігіне өткен кезде Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарттың тоқтатылуымен бір мезгілде Қарыз алушының міндеттемесі және микрокредит беру туралы шарт тоқтатылады.

Кепіл нысанасын өткізу, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарттың орындалуын қамтамасыз етуге жасалған ломбардтағы заттар кепілі туралы шарт бойынша мұндай мүлікті кепіл ұстаушының меншігіне беру қолданыстағы азаматтық заңнаманың талаптарына, сондай-ақ ломбардтың ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Кепіл нысанасын өткізу, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарттың орындалуын қамтамасыз етуге жасалған ломбардтағы заттар кепілі туралы шарт бойынша мұндай мүлікті кепіл ұстаушының меншігіне беру қолданыстағы азаматтық заңнаманың талаптарына, сондай-ақ ломбардтың ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ломбардта заттар кепілі туралы шарттың тоқтатылуына байланысты осы Қағидалардың 18.2. тармағына сәйкес сауда-саттық өткізу жолымен кепіл затын сатқаннан кейін түскен ақша қаражаты Ломбардтың құжаттарымен бекітілген кезектілікпен бөлінеді.

Қарыз алушы шарт бойынша міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған жағдайда Ломбард кепілді күту мерзімі аяқталғаннан кейін (микрокредитті өтеу мерзімі аяқталғаннан кейін бір айдан ерте емес) Ломбардтың ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен кепіл затын сатуға, сондай-ақ мұндай мүлікті сауда-саттықты өткізбей Кепіл ұстаушының

меншігіне өткізуге құқылы. Бұл ретте кепіл затын өз меншігіне айналдыру Қарыз алушы мен Ломбардтың келісімімен айқындалған және микрокредит беру туралы қол қойылған шартта (кепіл билетінде) көрсетілген бағаға сәйкес жүзеге асырылады.

18.3. Микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттан тараптар арасында туындауы мүмкін барлық даулар микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шартта көзделген сотта қаралады.

18.4. Микрокредиттер беру туралы шарттарды тиісінше орындамау бойынша Ломбардтың Қарыз алушыға талабы бойынша талап қою мерзімі 5 (бес) жылды құрайды.

18.5. Қағидаларда, микрокредит беру туралы шартта (кепіл билеті), кепілді қамтамасыз етудің құнын айқындау әдістемесінде, кепілді қамтамасыз етуді іске асыру қағидаларында көзделмеген барлық өзге де талаптарды қарыз алушы мен Ломбард Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес орындауы тиіс.